

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "
Numărul de zi pentru România și străinătate pe
au 40 franci.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20
INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.
Multămite publice și Loc
deschisă costă fierare și
20 file.
Manuscrpte nu să inapo-
iază.

Roadele consortiului

Demisiunea vicepreședintelui comitetului național.

Arad, 20 Ianuarie.

Vreme de mai bine de un an, de când o seamă de oameni luând în deșert numele partidului național și abuzând de prestigiul oficialității au grămădit greșeli peste greșeli, au dus campanie neputincioasă de distrugere împotriva celui mai util organ de propagandă națională, au batjocurit și acoperit de insulte spurcate oameni îmbătrâniți în cinste ca d. Oncu, iar acum de o lună și mai bine, în loc de a iniția o acțiune de apărare națională împotriva guvernului, în loc de a stărpi germenele inoelii sămănat de Mangra — vin să declare de *primejdie națională* pe cel mai distins și cel mai curat reprezentant al aspirațiilor, acestui neam nenorocit, pe poetul Octavian Goga. O infamă și stupidă campanie de distrugere, ne mai pomenită în analele unui popor civilizată, în care Aurel Popovici acest derviş urlător și Al. Vaida un tip de o insolentă de gentry unguresc, alături de perfidul și amoralul Goldiș, construindu-se în consorțiu aparte, au aruncat calomniile, minciuni, obrăznicii și tot ce e capabil omul în suprema surescitare a interesului tulburat.

Fiște că aceste infamii au scârbit toată lumea și că chiar oameni din comitet, cari cu răbdare îngerească așteptau că doar doar se va potoli furia interesată a acestor oameni și-și vor reveni în fire

— s'au pătruns de îngrijiri văzând fatalul proces de destrămăre politică internă inaugurat de acești aventurieri fără simțul răspunderii. Ecoul acestei nemulțumiri s'a făcut acum domnul *Nicolae Ivan*, acest venerabil preot ridicat prin muncă și talent, la o înaltă treaptă în biserica noastră, când a trimis o scrisoare de protestare împotriva stărilor mai recente. Consortiul, prin condeiul lui Goldiș, a poreclit „o lovitură de teatru” aceasta pășire demnă a vicepreședintelui partidului național, care și-a căpătat aceasta calitate onorifică dela Conferența Națională și, sfidând cele mai elementare îndatoriri de disciplină, și-a bătut joc de dânsul, invitându-l printre șire să părăsească areopagul... D. Ivan și-a știut trage consecințele. Dacă până aci, cât mai putea nădăjdui într'un dram de bunăcredință a acestor oameni orbiți de patimi, cât mai putea aștepta că la urmă totuși vor subordona interesele meschine și vanitățile jignite intereselor superioare ale partidului, a stat la locul său, ca prin o disolidarizare a sa să nu înăsprească mai rău situația, de aci încolo trebuia să acopere și cu numele său cinstit acțiunile consortiului și să primească răspunderea pentru ele. Ce putea altceva să facă decât ceea ce au făcut și alții mai înainte — dnii Oncu, Goga și părintele protopop Procopiu Giuvulescu — cari au fost în măsură să cunoască în originile ei aceasta muncă destructivă, — să plece. Și a plecat.

Acum consortiul poate să-i ureze și vicepreședintelui partidului cum i-a urât la vremea sa dlor Oncu, Goga și Giuvulescu,

drum bun. Confundând dintru început interesele sale personale cu interesele partidului, nu va putea decât să se bucure că a mai plecat un „răsvrătit” pe care, cei drept, l'a așezat în postul său Conferența Națională, dar aceasta trebuie să se plece înaintea suveranității intereselor consortiului Vaida-Goldiș.

Se ridică însă acum chestiunea: Mai poate reprezenta pe cineva acest consorțiu, care nu mai e rezultanta încrederii obștești, ci o simplă tovarășie de cointereșăți, cari terorizează lumea și silesc să părăsească comitetul național pe oamenii neorbiți de patimă și neîmpinși de interes personal.

Când oameni de greutatea domnilor Cosma și Mihu, când miile de cetitori ai „Tribunei” cari ni-au judecat zi cu zi, după scrisul nostru, nu după insultele și calomniile descreeate ale unui Vaida ori Goldiș, *cetitori cari sporesc zi cu zi*, pe măsură ce se destramă țesătura de intrigi mizerabile, își afirmă cuvântul lor, în a cui nume se mai poartă această campanie și ce scopuri urmărește?

Ni-s'a spus, mai ales de d. Mihu și în interviewul mai recent de d. Ivan, că am fi depășit uneori marginile obiectivității, că n'am fi procedat totdeauna cu tact, că am făcut și noi greșeli. Tactul nostru deci este în discuție, a celor slabi, a celor nedreptățiți, nu tactul celui puternic, celui căruia îi sunt încredințate, sub răspundere directă, interesele politice ale partidului. Fie și așa. Noi primim cu mulțumită observațiile ori cui, n'avem aerul să fim infa-

Ceasuri de noapte.

S'a potolit și doina dela poartă
Ce-au fost pornit-o plopii de cu seară...
Și toate dorm, — se 'ntarță
Târziul vânt cu jolea lui amară.

Par' c'au trecut în fante de zăpadă
Așa-s de albe tainicele stele...
— S'au ostenit de-atâta plâns și sfadă:
Dorm stresinile, dorm acum și ele...

Și toate dorm... stă lampa, se socoate
Și prinde-apoi să-mi sfârde pe masă.
Pe semne-i vine și ei cum dorm toate...
Vrea să se culce și ea... și mă lasă...

...Mă lasă iar tovarășa mea dragă...
Adoarme 'n taină galbenă-i lumină...
Hai, culcă-te, de poți avea hodină!

1912.

T. Murășan.

Din literatura italiană.

LUIGI LUGATELLI.

— MARIUCCIA—MARIAM. —

(Scene din război.)

— Vina ieste a ta, dobitocule, zise Tresa nedespărțitului său camarad Lippiello; și ca să întărească cele spuse, îi dete un pumn în spate, un pumn bine simțit așa cum știu să dea rezerviștii. Lippiello, sub puterea loviturii, făcu doi pași înainte fără voie; pe urmă se opri, restitui pumnul camaradului său și răspunse:

— Tresa, iești un măgar, căci ai mâncat și tu din curmale.

Și liniștiți, în penumbra sărei, și-au urmat drumul care serpuiește pustiu, ocolind lacurile sărate dintre Tagiura și Henni, în oaza Menșia.

La drept vorbind, vina era a lui Lippiello, căruia îi plăceau mult curmalele, și când li-s'a dat voie să se întoarcă dela postul isolat Tagiura în transele din Henni unde iera compania lor, Lippiello a făcut și pe camaradul său să piarză aproape un ceas, ca să culeagă vre-o sută de curmale dintr'un palimer. Tresa culesese curmalele, mâncase partea sa, și acum își certa camaradul că a întârziat. Aproape toate neînțelegerile lor se petreceau la fel: se certau, se injurau, se amenințau cu pumnii, pe urmă împărțeau în două o țigară de foi, și porneau împreună la drum. Începuseră astfel pe bordul vaporului care îi dusesese la Tripoli, și după trei luni, de când ierau împreună, nu se schimbaseră de fel. Intre ei se le-

gase o prietenie certăreată, cum des se întâmplă între soldați, mai ales când veșnicul pericol de moarte înaltă sufletul și-l lipește de al prietenului. Prietenia, acest singur sentiment pe care nu l-am moștenit dela maimuțe, creiază cele mai nobile episoade, în momentele tragice ale vieții; de aceea Tresa și Lippiello nu se despărțeau nici o dată.

Tresa mărturisise lui Lippiello că Tonina era cea mai dragă lașe și cea mai iubitoare dintre fetele cari în Italia așteaptă suspinând sfârșitul războiului, și Lippiello la rîndul său, spusese că nici o Tonina nu putea să fie ca o fată cu numele Mariuccia. Din pricina aceasta se amenințaseră că-și dau cu rănițele în cap, dar lucrurile s'au împăcat, și Tresa a scris Mariucciei o scrisoare pentru Lippiello, care nu știa carte.

Când unul din ei avea o însărcinare, celalalt făcea tot posibilul să-l însoțească, și locotenentului adeseori Tresa îi vorbea astfel:

— Domnule locotenent, dați-mi voie să-l însoțesc și eu, că Lippiello cât este de prost, cine știe ce o să facă singur.

Sau celalalt:

— Domnule locotenent, dacă Tresa se duce singur, face vre-o năsbătie... mă duc și eu cu el.

Și locotenentul se obișnuise așa de mult să-i vadă tot împreună, încât din amândoi acești soldați, în mintea lui, făcuse un binom militar, însă un binom pe care se putea încrede, așa că în ziua aceea îi trimisese la Tagiura cu doi catiri cu muniții, și acum se întorceau amândoi la Henni.

Dar Lippiello pierduse aproape o oră pe drum cu curmalele, și acum seara îi apucase pe cale, iar

libili greșelile sunt omenești și oamenii cari muncesc fac și greșeli. Li-am fi primit cu bucurie mai ales dela comitetul național, dacă ni-ar fi atras vre-odată cineva atenția asupra lor, dar scopul consorțiului era nu să îndrepte greșeli, ci să distrugă oameni și instituții, cari și în greșeli nu s'au făcut vinovați decât de patima nobilă, de a sluji, după cum au înțeles ei, interesele partidului și ale neamului. L'am rugat pe d. Goldiș, când cu scandalul dela Vas, să ne răfuim noi între noi — pe atunci n'aveam altă vină decât că am criticat organizația clubului comitatens, — să aplănăm micile diferende acasă, cum se cuvine unor oameni cari vor să muncească împreună.

— Nu! — a răspuns însă trufaș d. Goldiș, și a plecat la Budapesta, angajând comitetul național la carul intereselor sale personale și a celor ce vroiau să scoată ziarul din mâinile cinstite în care se afla și să se facă singuri stăpâni asupra lui.

A fost angajat în urmă aventurierul de stil mare, care este Aurel C. Popovici din București, aruncând în modul cel mai mișelesc cea mai grozavă acuză ce i-se poate aduce cuiva: *acuză de trădare*, stigmatizând-ne în fața lumii românești în tregi de vânduți lui Jeszenszky, Tisza și Mangra. Sunt vrednice de reținut cuvintele părintelui Ivan, că în Februarie anul trecut încă nici pentru domnia sa nu era lămurită cestia trădării, pentru a se putea judeca în toată gravitatea lor, criminalele apucături ale acestui om. Otrava acestei bănuielei mârșave aruncată odată în public ea a înveninat întreaga atmosferă a vieții noastre publice. Ni-am apărât atunci și ori ce om cinstit trebuie să justifice și ultima violență de limbaj pe seama aceluia care este acuzat într'un chip atât de mișelesc. Nu ni-am coborât însă totuși niciodată la trivialitățile și josniciile adversarilor. Ni-am apărât, căci era în joc cinstea și reputația acestui ziar,

care s'a câștigat prin enormă muncă și sacrificii, — nu trebuie să amintim decât de martiriul temnițelor, care în acești zece ani din urmă cad în balanța „Tribunei” mai greu decât în restul celalalt al tuturor ziarelor românești împreună, în acești zece ani, prin urmare, în cari, pentru ca ironia să fie completă, ni-se caută urme de trădare ori șovăială, — era în joc cinstea personală și politică a oamenilor din jurul acestui ziar, cari n'au fost cruțați nici unul de bănuiele murdare, ca să se găsească în urmă un descreerat, care să-l facă și pe Goga „trădător”, „secretarul lui Mangra”, încât am stat cu toții stupefiați la deslănțuirea potopului de injurii câte s'au revărsat asupra noastră. Am fost prea violenți? Nu cunoaștem o violență destul de mare pe care o poate cineva pune în apărarea sa când e acuzat pe nedrept de suprema mișelie omenească, care este trădarea. Acest drept sfânt trebuie să-l aibă cel din urmă gregar din partid în aceeași măsură cu însuș șeful partidului. Aceasta este însăș temelia morală a existenței ori căruia partid. Și să nu vă așteptați niciodată, ca cel slab, cel nedreptățit să-și asvârle ultima sa armă, care este liberul curs al indignării lui.

Pentru vulgarizarea prestigiului comitetului național, pentru compromiterea încrederei vechi a maselor în conducători, pentru desbinarea de astăzi, soluția de mâine, poartă răspunderea numai o seamă de indivizi, cari trebuiesc măturați dela frâiele conducerii, pentru cari s'au dovedit nevrednici. Care popor își încredințează conducerea destinului său în mâinile unui impușcă în lună ca Vaida? În toată lumea tactul, cumpătul și prudența se cere dela conducători, la noi se dă lozinca: nu sunteți obiectivi, n'aveți tact cu nebunii. Căci nebunii și calomniatorii ordinari conduc. Ușor de închipuit, de ce am ajuns aici și unde vom ajunge încă dacă interesele partidului național vor fi și pe mai departe lăsate în mâinile lui Vaida și Goldiș.

pe sub palmierii nemișcați și negrii umbrele se adunau din ce în ce mai dese.

Cei doi soldați mergeau virtos. Picioarele li se îngropau în nisipul moale al drumului, tăiat de roțile tunurilor. Tăceau amândoi. Pădurea împrejurul lor avea un aspect straniu și melancolic: părea o țară părăsită de oameni și populată de vise. Foile palmierilor se proiectau ascuțite pe cerul de o blândete nespasă, un cer de noapte voluptoasă, cu lumina lunii palidă ce părea un parfum în aer. Din când în când, din câmpiile după marginea drumului, se auzea ca o tresărire, ca un suspin de glasuri guturale, sau de păsări speriate; un câine lătra undeva foarte departe, pe urmă totul recăzu într'o tăcere măreață; iar razele depărtate ale unui reflector de pe un chiu-rasat ce nu se vedea, jucau neliniștite în aer, luminând grămezile de palmieri risipiți în deșert.

Lippiello începu să cânte un cântec din Neapoli; dar trebui să tacă repede, căci Tresa vrînd să cânte și el, se încurcă. Și pe urmă, în aer se simțea ceva atât de curios, atât de deosebit de cântecul lor, că sunetele li-se stînsă pe buze. Nimic nu explică mai bine nevindecabilul misticism al arabilor, ca sentimentul impunător și solemn, răspândit pe aceste locuri. Sub palmieri, sufletele se pierd ca sub coloanele unui templu, și chiar și febul în care trunchiurile ies din pământul gol, moale și fără iarbă, are ceva ce seamăna cu o evocație; iar parfumurile au o dulceață prea profundă, o respirație de patimă enervantă și desperată, care te face să te gândești la ochii de femeie în cari ieste o lume întreagă de voluptăți ucigașe.

O frunză uscată foșni în șanț. Lippiello, care era superstițios, își făcu cruce, iar Tresa, vrînd să rîză de el, se înecă cu fumul țigărei.

— Rîzi tu, rîzi, murmură Lippiello, dar îți spui eu că noaptea se întorc pe aici.

— Ași strigoi... fleacuri, răspunse Tresa fără să mai rîză. Cine a murit, și nu se mai întoarce... Vrei să chiești pe Cenni? Ai să vezi că n'o să vie.

(Cenni, din acelaș sat cu Tersa, caporal de tersalieri, fusese omorît la Șira-Șiat în ziua de 23 Octomvrie.)

— Cenni!... Cenni!... strigă soldatul și vocea îi tremură fără voie. Glasul se pierdu printre palmieri, și în fundul păduricii deșteptă un e-cou depărtat, care răspunse încet... *enni... enni...*

În aceeaș clipă, o umbră albă, ca un ciarciarăf tîrît pe pământ, dispăru la cotitura drumului.

— Ai văzut?... murmură Lippiello.

— Am văzut!... răspunse tovarășul, și amândoi se întunecară la față.

— În ceasul acesta, și în aceste locuri, zise Tresa strigoi au puști Mauser... Încercă arma!

În noapte se auzi un *crac-crac* sinistru de armă încărcată. Cei doi soldați apucară pe laturile drumului.

Mergeau încet, tăcuți, cu puștile în mână. Împrejurul lor, simțeau ca o răsuflare înfiorătoare; umbrele arborilor păreau brațe întinse spre ei, iar în tăcerea nopții plutea parcă un blestem. Privirile lor se îndepărtau fără voie spre Suk-el-Djema, pustiu acum, unde se găsiseră țintuiți în uși, ochii scoși dela prizonierii italieni, și spre Calvarul din Rabab, unde soldații creștini, s'au vîitat ceasuri nenumărate, îngropați de vii până la gât...

Păreră d'lui P. Cosma asupra situației noastre interne. În numărul 285 (din 1911) an publicat părerile d'lui Partenie Cosma asupra situației noastre interne. În coloana întâi s'au publicat un pasaj din care, din greșală, s'au omis câteva cuvinte. Pasajul este corect, următorul:

„Au fost momente când și maghiarii, cu intențiune ca să ne înstrăineze de Viena de care todeauna au avut și au și astăzi răcoare — pentru că este incalculabilă puterea „Impăratului” într'un stat poliglot cum este Ungaria — s'au arătat generoși și au făcut legi la aparență favorabile nouă, dar chiar și legile lor, fără de sancțiune și control, au rămas literă moartă.”

Retragerea ambadorului englez la Viena. „Taegliche Rundschau” află din sursă diplomatică că Cartwright, ambadorul englez din Viena își va părăsi postul.

Oficiul ministerului de externe austriac a dat de înțeles guvernului englez, că în interesul menținerii relațiilor amicale dintre cele două state, ambadorul englez trebuie să se retragă, și să fie numit un alt ambador.

Această schimbare s'a amânat deocamdată pentru faptul că părechea regală engleză va sosi în curînd la Viena și guvernul englez nu voiește să facă o schimbare în diplomatie înaintea acestor vizite.

Demisia Banului. Din Viena se telegrafiază că Maj. Sa a primit demisia Banului Croației, numind în locul lui pe șeful de secție *Eduard Cuvac*.

Autografele preînalte despre demisia lui *Tommasici* și numirea lui *Cuvac* se vor publica în numărul de mâine al Monitorului oficial.

Mâine va fi primit în audiență și nou-banul spre a depune jurământul de fidelitate.

Sedința Camerei. În ședința de azi a Camerei deputaților s'a continuat discuția proiectului de lege privitor la stagiunea candidaților de advocat.

Din când în când, auzeau înaintea lor — fără să poată ghici în ce loc — ca un pas moale, o tresărire de-abia percepută, ca pasul grăbit al unui animal sălbatec, și simțeau prea bine că sunt spionați.

Nervii le erau încordați și în tăcerea pustiei, auziau bătăile inimilor lor. Pericolul necunoscut îi înconjurau, iar dănsii aveau inimile în pietrite, ca doi sălbatici cari simt ostilitatea naturii, și trăiesc numai cu armele și cu voința de luptă...

Deodată la o cotitură, luna proiecta pe nisip două umbre lungi, care alergau alunecând, și mârșite de razele oblice ale astrului, păreau doi paianjeni uriași.

— Stăi!... strigară amândoi de odată, întinzând puștile, dar în aceeaș clipă, detunătura surdă a unei arme Mauser trăsni în noapte, și Lippiello căzu pe brânci.

De patru ori, Tresa descărcă arma: ceva se rostogoli în drum, vîitându-se și un chip nedrept se ridică de lângă cel căzut și rămase nemiscat în lumina lunii, ca o statuie cu brațele ridicăte.

— Stăi!... Stăi!... strigă Tresa, și înaintă spre ei cu pușca întinsă.

Se auzi un geamăt năbușit, o injurătură, egomotul unei lupte...

Lippiello simțise o întepătură puternică într'un umăr și o durere mare, o durere disperată îi cuprinsese tot corpul. O clipă, rămase zăpăcit, simțind ca în vis că mai era viu, dar că între el și viață se pusese o barieră teribilă și nenaturală, ca un fior monstruos de prăpastie spăimântătoare se deschise la picioarele lui.

Contele Aehrenthal pe ducă.

De câteva zile se menține cu stăruință suprafața vieții politice svonul despre apropiata demisie a contelei Aehrenthal, ministrul de externe. Oficial se dă ca motiv oficial, neoficial divergențele dintre ministrul de externe și anumite cercuri conducătoare, divergențe cari în timpul din urmă și cu deosebire dela plecarea baronului Conrad de Hötendorf s'ar fi înăsprit la extrem.

Svonul acesta e de natură să neliniștească în gradul suprem numai pe iubiiții noștri compatrioți unguri, cunoscute fiind meritele serviciilor pe cari ministrul de externe le-a făcut pas de pas în cariera sa diplomatică aspirațiilor panungurești. Și cu cât neliniștea compatrioților noștri se manifesta mai vie, la rîndul nostru vom avea un indiciu cu atât mai sigur, că plecarea contelei Aehrenthal începe să îmbrace sfârșit formele unui fapt ce se apropie de realizare. Cu cât mai curînd cu atât mai bine și pentru situația externă și pentru cea internă a monarhiei.

Cei ce au urmărit departe de ori ce interes pașii diplomatici ai monarhiei în anul trecut, an în care s'au dat câteva din cele mai mari încercări diplomatice ale istoriei mai noi, au remarcat de mult tîngăcia contelei Aehrenthal și au înțeles că în pragul marilor evenimente ce se așteaptă frînele monarhiei trebuie încredințate unor mâni mai puțin tremurătoare și mai puțin încurcate în caietul aspirațiilor ungurești. Aversiunea opiniei publice din Germania pentru politica actualului ministru de externe, e în sine un indiciu hotărîtor pentru necesitatea unei grabnice schimbări la resortul de externe — și, în acest sens nu e un indiciu mai puțin determinat nici simpatia de care se bucură contele Aehrenthal din partea diplomației engleze, simpatia aceasta reoglîndîntot-

deauna mulțumirea Angliei de-a vedea pe Germanii în neputință de a-și concentra toate forțele în clipe hotărîtoare. Și se știe că din pricina contelei Aehrenthal, Germania n'a putut să aibă în conflictul marocan dovada solidarității absolute din partea Austro-Ungariei.

De aceea, apropiindu-se plecarea contelei Aehrenthal, înțelegem că între cei ce o regretă sunt și Englezii. În adevăr, după cum citim azi din depeșile ziarelor ungurești, *Times* și *Daily Telegraph* din Londra, înregistrînd svonurile despre demisia iminentă a contelei Aehrenthal, laudă în termeni foarte elogioși politica ministrului de externe austro-ungar și înfățișează eventuala lui cădere ca pe un eveniment înrozitor și fatal, ale cărei urmări s'ar repercuta curînd într'o prăbușire a echilibrului în Balcani. Bombardonul presei ungurești *Budapesti Hirlap* scrie azi la loc de frunte în acelaș sens și spune că contele Aehrenthal ar fi astăzi pilastrul care sprijinește întreagă opera de pace a monarhiei, că prăbușindu-se actualul ministru de externe s'ar risipi toate sortile bune ale imperiului acum în prerieajma unui viitor plin de cea mai grea nesiguranță. Se tînguie *B. H.* că ministrul Aehrenthal e jertfa unor intrigi meschine și că prin plecarea lui fotoliul de externe va rămîne orfan de singura forță mare a monarhiei. Improspătoază apoi cunoscutele insinuații la adresa moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, pe care îl vizează printre șiruri de autorul principal al eventualei căderi.

Noroc, că partea covârșitoare și mai de cădere a cercurilor politice din monarhie nu vede în contele Aehrenthal pe îngerul de pază al monarhiei și contemplă printr'o prizmă mai clară viitorul ei, conștie de misiunea imperiului, pe care-l vede încăput azi pe mâni prea debile și, mai presus, partiale. Ne place și nouă să credem că în fruntea acestor cercuri e însuși arhiducele Francisc Ferdinand, domnitorul nostru de

mîne. Și găsim că e foarte firesc ca lucrurile să se abată de pe acum în alvia viitorului domnitor, pentru că numai în acest chip se va putea preveni un salt prea mare în mersul monarhiei, o sguduitură fatală, care ar putea să surpe temelile ei.

Mîneacănd tot din acest punct de vedere am reprobat la timpul său manifestația insolentă a delegației ungare împotriva moștenitorului de tron, cu vădita ei tendință de simpatie pentru contele Aehrenthal. N'am crezut și nu credem nici astăzi că politica viitorului nostru domnitor ar avea un ascuțit pronunțat împotriva celei de a treia în Tripla alianță, împotriva Italiei și ne dăm seama că acuzația aceasta a fost scornită numai pentru discreditarea vinovată a unei politici, care n'are în planurile ei ca factor principal politica ungurească.

Dimpotrivă, avem semne că o nouă politică își proiectează zorile în perspectiva viitorului nostru, o politică menită să armonizeze deplin aspirațiile monarhiei cu cele ale tuturor factorilor, fără de cari pașii ei în viitor ar aluneca fatal pe un teren plin de nesiguranță și pericole...

Cei șapte alegători...

Roadele activității dlui Vaida. —

Doi oameni cari s'au iubit, când încep să se cunoască cu adevărat și știu că iubirea lor a purces dintr'o neînțelegere reciprocă, dintr'o exagerare neîntemeiată a însușirilor lor, puțină vreme simt durerea despărțirii necesitată de legea firei și foarte ușor se schimbă sentimentul de dragoste pe care l'au avut, într'o ură neîmpăcată. Reacțiunea aceasta a sufletelor lor este foarte firească și atât de cunoscută.

Cetînd în numărul 3 al ziarului nostru scrisoarea celor șapte alegători din cercul

Tresa se întoarse trăgînd după el una din cele două umbre, legată de mîni. Era o femeie slabă, un fel de schelet viu, cu fața subțire și lungă. După gât îi spînzură pușca tovarășului său ucis și un sac de pînză plin cu cartușe. Tresa, cu un brînci o trînti jos, și se plecă pe rînit.

Lippiello, prietene, frate!... te-au ucis?... vorbește pe toți dracii!...

Lippiello zise rar:

— Am pățit-o... sunt rînit la umăr...

— La umăr?... murmură camaradul pipăindu-l, atunci nu este grav... Poți să umbli?

— Celalalt se ridică greoi. Fața îi era albă ca varul, și buzele uscate de durere. Pe mîna stîngă, de sub tunică, îi curgea sînge.

— Cîsnește-te să umbli!...

Lippiello făcu câțiva pași încetîtor.

— Nu pot!... și cu o tristetă nespunsă zise: frate, dacă nu poți să mă duci, uide-mă... nu mă lăsa pe mîna asasinilor acestora... și scrie Mariei!...

Grămada de zdrențe, care fusese o femeie și

care zăcea pe pămînt, ridică fața întunecată și tristă, cu ochii ei mari ca de smalt alb.

— Nu vorbi prostii, zise Tresa ștergîndu-și ochii cu dosul mînei, și privirile căzîndu-i pe femeia prizonieră, o idee îi trecu prin mînte, și silindu-o să se ridice în sus, zise lui Lippiello: sprijinește-te de ie și de mine și să mergem...

Femeia plecă fruntea și porni. Pușca și sacul cu cartușe îi spînzură de gât, ca o povară infamă: tăcea și ducea pe cel rînit, care se rezima de ea, cum dusesese armele mortului, supusă soartei sale desclavă, ca și cămilele oarbe, cari învârtose roțile morilor în țara arabilor.

Merseră astfel cîtva. În zare se vedeau albind casele ruinate din Suk-el-Djema. Luna desemna pe nisipul moale umbrele lor bizare și nu se auzea decît respirația grea a rînitului. După puțin acesta gemu:

— Nu mai pot!...

Lui Tresa îi venea să-și smulgă părul.

— Un pas; încă un pas!...

— Nu mai pot, zise Lippiello și căzu pe marginea drumului.

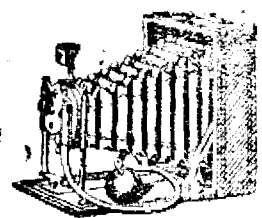
O clipă tăcură toți trei: pe urmă Lippello zise rar:

— Așa a fost scris!... Ascultă-mă Tresa, pînă la tranșee nu mai este mult, lasă-mă aici și du-te de cere ajutor... de n'o veni nici un arab, o să mă găsești viu... de o veni... lasă-mi pușca... și lasă-mi și fiara asta cu mine... Adio... Sărută-mă...

Tresa se plecă, îl sărută, își aruncă ochii roată peste câmpie, murmură ceva ca o injură, sau ca o rugăciune, clăti din cap și porni în fugă...

Rînitul și femeia rămase singuri.

Lippiello își simțea tot corpul cuprins de o slăbiciune nespunsă. Își simțea capul gol, așa de gol și de ușor, încât i-se părea că nu mai era al lui. În urechi auzea glasuri bizare. Delirul părea că flutură în jurul lui, trimițîndu-i din când în când o avangardă de vise: i-se părea că întunecatul se risipise și că vedea malul mării din satul lui, scaldat în razele soarelui cald pe urmă i-se păru că întreg drumul se umpluse de fantomele celor trei sute de bersalieri morți la Henni, și treceau în rînd, uitîndu-se la el cu

Cumpărare ocazională de puști de vînat!

Lancaster, cu cheie 16 fl., Grener-lacat englezesc, cocoș automat 22 fl., Puști americane, țevă cu aruncarea patroanelor folosite 12 fl., Hemmerles, 2 țevi, modernă 35 fl., *Drilling*-, *Browning* de 16 calib, Krupp ejector, cu țevi de oțel, etc. precum și garnituri complete Hamerles *Drilling*, *Springer* și *Kierner*, *revolvere*, *pistoale* se află în preț ieftin la

Prăvălia de puști de vînat: **RADÓ**, Budapest, IV/11, Egyetem-tér 5.

Articole de sport, binocle, Zeiss, Götz, aparate fotografice. Face schimb de diferite părți de puști și aparate de fotografiat.

dului Vaida, șapte alegători distinși, patru preoți, un învățător, un contabil și un comerciant de frunte, va să zică nu niște alegători oare-care, cum ar crede „Românul”, ne-am gândit adânc impresionati la pilda de mai sus. Ne-am gândit că și acești oameni, la alegerile trecute, când au dus la izbândă steagul dlui Vaida în cercul Arpașului, au luptat cu deplină încredere în acest om. L-au iubit și l-au ridicat în scaunul de deputat. Și iată că acum, aceiași oameni, călăuziți odinioară de un sentiment atât de profund, se întorc cu durere către alesul lor, îi fac muștrări destul de blânde, e adevărat, dar îl și amenință cu multă discreție: îi zugrăvesc viitorul cercului Arpaș spart de *activitatea* din urmă a dlui deputat. De aici până la o categorică ruptură definitivă nu mai este mult. Căci, ori cum, ori cât te-ai încerca să răstălmăcești lucrurile, alegătorii dlui Vaida au desăvârșită dreptate.

Ce spun ei în scrisoare? După ce își arată nemulțumirea justă față de tratamentul cu care îi ferecește d. Vaida, adică lipsa de tratament, căci dela alegere până astăzi d. Vaida nu s'a mai prezentat în mijlocul lor, după ce îl muștră cu drept cuvânt pentru strașnicile boacâne din urmă, cum este campania nebună împotriva „Tribunei” și acuza calomnioasă adusă dlui Goga, întristații alegători îl fac atent pe fost mult iubitul lor candidat de deputat și actual nu tocmai iubit deputat să-și vină în ori, căci în chipul acesta primejduiește cel mai sigur cerc românesc de până acum.

Judece ori și cine: nu este dreaptă această judecată? Nu este destul de blând exprimată? Și n'au dreptul acești oameni, cari i-au dat o situație dlui Vaida, situație a cărei răspundere se răsfringe și asupra lor, să impună o linie de conduită deputatului lor? E adevărat că ziarul dlui Vaida își bate joc de acești „opt alegători”, dar câte nu face autorizat ca să mai ținem seamă și de ce face în acest caz. Bine au

făcut, deci, cei șapte alegători, că au ținut să adreseze o advertizare în public deputatului lor.

Rămâne însă o chestiune de ordin general care trebuie lămurită.

Alegătorii din cercul Arpașului amenință, sau mai bine zis prevestesc pierderea cercului Arpaș pentru partidul național dacă d. Vaida va continua cu „activitatea” de ale împotriva tuturor intereselor neamului. În felul acesta nu e însă pusă bine chestiunea și noi suntem siguri că și alegătorii cari au publicat scrisoarea în ziarul nostru, numai într'un suprem moment de supărare, au așezat pe hârtie această idee în directă contradicție cu chiar ideile lor. Nu, ori cât de mult ar persista d. Vaida în nefasta dsale „activitate” de până acum, cercul Arpașului nu va fi, căci nu poate să fie, pierdut pentru partidul național. D. Vaida, prin năsbățiile pe cari le comite acum, numai lui își poate strica, numai pe el se poate nimici. Greșelile lui numai asupra lui se pot resfringe. Cine poate identifica întreg cercul Arpașului cu d. Vaida, câtă vreme chiar alegătorii dsale îl desaproabă în public?

Dacă deputatul de astăzi al Arpașului va muri politicește, după cum trebuie să moară pe urma nenumăratelor lui poticneli prea vinovate, Românii alegători ai cercului Arpaș nu vor avea decât să se întristeze pentru moartea unui om, nu au decât să plângă pe urmele unei iluzii pierdute, într'un anumit moment, însă, când partidul național le-ar solicita voturile, ei nu pot și suntem siguri că nici nu ar putea să jertzească cauza națională din pricina dlui Dr. A. Vaidă. Nu. D. Vaida nu este omul, cu a cărui pierdere, politica națională să simtă vr'o lipsă oare-care sau chiar un eventual dezastru. Despre aceasta se vor fi convins și cei șapte alegători, cari au publicat în ziarul nostru frumoasa și dreapta lor scrisoare deschisă.

† Dr. Alexandru Pop.

Din Blaj se anunță moartea subită a unui bărbat plin de merite și cunoscut în largi cercuri românești. Medicul Alexandru Pop, ingerul de pază a generații multe, cari s'au pârindat la școlile noastre din Blaj, a fost răpit năpraznic din viață Mercuri în 17 Ianuarie, pe când se afla la un bolnav. Pe clădirile noastre publice din Blaj s'au arborat flamuri negre și întreg orașelul pare a sta sub impresia dureroasă a acestui deces. Adormitul în Domnul a fost una din figurile cele mai populare ale Blajului și la mormântul lui s'au vărsat ieri Vineri, lacrimi adevărate.

Dr. Alexandru Pop, care a fost medicul arhidiecezei noastre unite și profesorul de igienă la așezămintele noastre școlare din Blaj, s'a născut în 1895 la Tohanul-vechiu. A urmat liceul la Brașov și Blaj, iar universitatea a terminat-o la Viena. Întors la Blaj a fost numit întâi medic arhidiecezan, apoi profesor de igienă la teologie și în urmă și la gimnaziu.

Familia defunctului a publicat următorul anunț funebru:

Subscrișii cu inima cernită de durere vestim tuturor tudenilor și cunoscuților, trecerea la cele eterne a mult iubitului nostru soț, tată, frate și cumnat Dr. Alexandru Pop, medic arhidiecezan și profesor de igienă la institutele din Blaj, membru în directorul Suluțan, membru pe viață al „Asociațiunii, pentru literatura română și cultura poporului român”, membru în consiliul municipal etc. întâmplată în mod subit, la 17 Ianuarie st. n. 3 ore d. a. în al 24-lea an al fericitei sale căsătorii și al 32-lea an al vieții sale plină de muncă stăruitoare, pusă în serviciul binelui public.

Rămășițele scumpului decedat se vor așeza spre odihna eternă în cimiterul comun gr.-cat. din loc. Vineri în 19 Ianuarie st. n. la ceasurile 2½ d. a.

Blaj, la 17 Ianuarie 1912.

În vezi amintirea lui!

Camila Pop n. Nistor, soție, Valeria, Camila, Alexandru, Eugenia, Adrian, fii și fiice, Maria Groza n. Pop, soră, Dr. Adrian Nistor, jude de tablă și soția, cumnați.

orbite goale în craniurile lor uscate. Între o halucinație și alta, privirile îi cădeau pe femeia de lângă el și se mira că o vedea așa nemișcată, ca un câine pe moarte. Femeia închisese ochii, și fața ei brăzdată în frunte și în bărbăie de tatuajuri negre, avea o expresie de ființă omenească istovită. Fusesse femeie, surăse, iubise poate... Acum era un lucru atât de neînsemnat, atât de umilit... Lippiello se gândi că și dânsa era pe moare, și în inimă simți un ce curios, la ideea că și acele figuri sălbatice, numite arabi, ierău ființe omenești...

Și iar îl cuprinsese visul... Își aduse aminte că azi era tocmai ziua de Anul-Nou: în tăcere i-se părea că aude sunând elopotele, că vede o masă pusă și lume împrejurul ei, că aude șgomote de pahare, și un glas dulce și plin de lacrimi zicând: „în sănătatea dragului meu”...

Atunci o tandrete desolată îi umplu sufletul și gândindu-se cu drag la o mână care i-ar fi ridicat părul de pe frunte, murmură: Maria...

— Mariam, răspuse un glas ca un ecou.

Lippiello deschise ochii mirat. Cine vorbise? Femeia își puse mâna pe piept și murmură

iar cu glas binișor și tremurat, ca scâncetul unui câine bărut: Mariam.

— Mariam, te cheamă Mariam!... zise rânitul. Mariam este Mariuccia!...

O clipă rămase tăcut. Așa dar, acea vietate era o ființă omenească. Și ochii ei mari și dezoiați se rugau cu disperare, căutau pe fața străinului rânit, un semn de milă...

Lippiello se căznea să-și adune mințile risipite. Văzu iar morții dela Henni trecând încet pe dinaintea lui, doi câte doi, cu oasele lor uscate... și elopotele sunau în depărtarea întunecată.

Iacet Lippiello trase baioneta din teacă.

Femeia închise ochii, și buzele îi tremurară.

Binișor soldatul tăie frânghia sacului și cureau puștei. Armele căzură pe nisip cu un șgomot înfundat; pe urmă tăie frânghia ce-i legă brațele. Dânsa se uită la el cu neșpusă mirare, și auzi din gura rânitului aceste cuvinte ciudate:

— Pleacă!...

Atunci porni ascultătoare. Soldatul o văzu pierind în negura din care eșise, ca o zdreantă luată de un rău turbure, și înainte de a o pierde din ochi, i-se păru că mai întoarse odată capul

spre el... Lippiello rămase singur, și liniștea pustului se făcu stăpână peste tot.

Luna seuita la pădurea nemișcată, ca un ochiu speriat. Pe sub palmieri, Lippiello vedea soldații morți, rezimați în pușcă, cum se uitau la el. Mantalele le spânzurau pe oasele lor goale, iar în fundul ghioțelor lor, vedea o flacăară...

...Un șgomot confuz se apropie, lunini sparg întunecul, și un glas strigă găfâind:

— Lippello!... Lippello!...

— Present! răspuse soldatul cu glas stins, și nu mai auzi nimic.

Când Tresa s'a dus să vadă pe Lippiello la Spitalul Militar, l'a întrebat cum a fugit prizoniera, și Lippiello povestindu-i cum se petrecuse lucrurile, se încercă și rămase pe gânduri.

— Iești bun băiat, mă prostule, și când vei eși din spital, să nu-mi mai zici Tresa, de nu ți-oi plăti o sticlă cu vin de Trani, cum n'ai băut tu în viața ta.

pentru conformitate

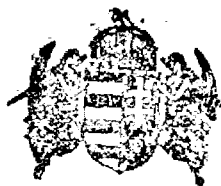
I. T. Alian,

NEUMANN M.

CROITOR PENTRU DOMNI.

Furnisorul curții ces. regale și cameriale.

Costume: Frack, Smoking, Rendigol și Sagnet gata sau croite după măsură, fără obiecțiune, admirabil lucrate.

Magazin de haine pentru bărbați, copii și fetițe

ARAD

Scrisori din Iași.

Ger mare. — Eroism ostășesc.

Un adevărat ger de iarnă ne-a făcut să simțim într'adevăr desăvârșitul farmec al Crăciunului; gerul care să înghețe suflarea oamenilor, care să umfle apa peste matca riurilor, care să scormonească și să îndemne jivinele codrilor la drumul mare; frigul care cu cât te răzbate mai cumplit, cu atât te face să fii mai prevăzător în munca și hărnicia vieții.

Sunt trei ierni consecutive de când n'am avut viforite și troiane mari de zăpadă. Credeau unii chiar că ne sosesc primăverile nesfârșite ale Orientului cald și dulce-mirositor. Angrosiștii de blănuri și îmbrăcăminte groase începuseră să zărescă spectrul odiosului faliment ruinător; agenții pentru confecționarea pălăriilor englezești de soare, a bluzelor albe și comode, a ghetelor cu bumbi și a pantofilor de plută, zoreau să-și caute reprezentanți, visând să ne transforme România în ținut și provincie demnă numai de încântat ochiul curiosului excursionist mondial!

O singură ambiție dumnezeiască a fost de-așezată să spulbere ca cenușa, planurile economice ale atâtor financiarilor îndrăzneți! O singură coborâre banală de termometru ne-a amintit din nou vecinătatea vânturilor stăpânitoare de miază-noapte — de altfel e singura putere prin care Imperatul tuturor Rusiilor ne mai poate stăpâni și asupra chiar: supusul său crivăț, de miază-noapte!

Ger mare! Cât de mulțumit se simte omul în odaia lui caldă, îngrijit și curat rânduită, îmbrășpătat cu miros de iarbă verde și rășină, o daia care-l face, nu să uite nenorocirile și sărăcia Bșpiștilor de pâine și adepot, cât să-l aducă a înțelege și prețui fericirea ce-l înconjoară.

Cât e de ambițios omul, cât de nășăbuite îi sunt poftetele, vanitățile, capriciile chiar; are de toate și ar vrea să aibă mai mult, e vesel și ar dori să fie și mai voios, e puternic și-ar năzui să domnească; — ambiție și vanitate de neputincios. Vine un moment de cumpănă adâncă, o clipă de valburare supremă, o împrejurare nefastă care te uimește, ne îndobitocțește, ne readuce și ne face să prețuim și să înțelegem zădărnicia și copilăria avântului nostru nesocotit.

Vine cu potop mare de ape, o secetă cumplită, o iarnă grea și viforoasă.

Din toate comorile avuției noastre, ce prețuim atunci mai mult? de sigur nici odată capriciosul șibelou căpătat ca dar de ziua onomastică, nici odată elegantul baston cu mânerul de fildeș, serviciul de voiaj, sau crema favorită.

Îngrijorați, strânși cu toți ai casei într'o singură odaie, povestind și depănându-ne prin munte stătea întâmplări triste din viața mare a semenilor noștri, îngrozindu-ne de puterea distrugătoare a elementului dezlănțuit, recunoscându-ne ca rușine aproape, prisosul de fericire în care trăim, suntem mulțumiți acum — am dori chiar ca o supremă ispășire — să nu găsim în casa noastră nimic alt, decât focul încălzitor din sobă și pâinea simplă de hrană. Am dori. Ne rușinăm și ne vedem vinovați în belșugul propriei noastre munci, belșug câștigat poate prin merit cinstit.

Privind ca dus de gânduri pălpăirea focoașă a flăcărilor din gura sobei noastre, ne place — și-i place tânărului mai ales — să cerceteze cu mintea, închipuindu-și sărăcia atâtor bordee înghețate. Întâlnește în ele tânărul cu inimă toată în milă, figuri istovite de foame și frig, mâini vânjoase altă dată, căzând acum neputincioase, fete mari visând în colțul lor de sărăcie învierea unor timpuri mai fericite, copii pe jumătate închețați, mame deznădăjduite. Și elegantul tânăr de salon se înduioșează. În sufletul lui sărac de emoțiuni alese se petrece o schimbare adâncă. Marioneta simte că se naște om... Și părțicia cu părțicia, obiect cu obiect, mereu, cu cât închiderea îi e mai bogată, zidește coloa tânărul în fața sobei calde sărăcia sfășietoare a vieții umile.

O da; acum înțelege rostul vieții sale, acuză și simte chemarea sa în societate, revelația născută din ecoul durerilor grozave l'a transformat în altul. De azi înainte va fi și e, ca atare. Sugestionat aproape, hotărât în cumentența purtării sale miloase, se scoală grăbit și pornește în drum cu gând să ajute cu prisosință cel întâi să-

rac ce l'ar întâlni în cale. Abia iese în stradă, face câțiva pași și un grup vesel de prieteni îi așină calea, îl bat grăbiți peste umăr, îl ameteșc cu întrebările, îi amintește serata dela care nu trebuie să lipsească, domnișoara care-l așteaptă negreșit, poterul proiectat de acum cinci zile... și iată-l pe tânărul nostru care o clipă în urmă călca pe marginea prăpăstiei revoluționare, iată-l readus la realitatea vieții sale obișnuite.

Ger mare. Da ție cât mai mult. Numai el, nu, mai grija și nevoia cumplită, nenorocirea continuă, ne poate înmuia inimile, ne poate ascuți mintea, ne poate oțeli energia biruitoare de milă, adevăr și dreptate.

Ne vorbesc ziarele străine de clipe rare de eroism. Femeia și copiii cărării păzitor de far, prin curajul lor nemărginit au salvat viața călătorilor nu știu câtor vapoare ce trebuiau să treacă în noaptea aceea pe dinaintea farului defectuos. Împlinirea strictă a datoriei a făcut pe soție să înălțare catastrofa inevitabilă și în același timp să scape viața bărbatului bolnav de moarte în odaia mică de sub piciorașele farului. Un preot catolic azvârlindu-se în Sena a salvat viața a cinci francezi conaționali. — Clipe rare de eroism, momente strălucite de adâncă cunoaștere a datoriei împlinite.

În țara noastră, în timpul de față, în orașul nostru, de zilele Crăciunului, în toiul viscoalelor de deunăzi, mi-a fost dat să prețuiesc clipa cunoașterii aceleiași datorii sublimă.

Se împlinea a treia zi de când trenurile nu ne puteau aduce o veste de nicăiri, toate liniile erau întrocuite firile telegrafice lucrau cu greu, drumurile se închisese din toate părțile. Nu îndrăzne nimeni să iasă peste barieră. Un oraș întreg de 70 de mii de oameni părea blocat în mijlocul unui imens ocean de omăt, bântuit din toate părțile de vânturi aspre și șuerătoare. Trei zile viața zbuciumată a unui târg mare, adormise. Cel din urmă om, săracul ulitelor lăturănice își găsisse un adăpost cald de odihnă și refugiu.

Pe o vreme ca asta, în toiul sărbătorilor de Crăciun — cele mai prăznuite sărbători ale Românilor — un ordin de chemare trebuia să aducă pe concediații Regimentului nostru 13 la împlinirea datoriei lor de ostași. În trei zile toți tinerii trebuiau să se prezinte la companie.

E înduioșător de scris, mă simt mândru s'o spun tuturor, e un exemplu clasic de împlinirea oarbă a datoriei, de eroism sublim, franc, desăvârșit, e disciplină uimitoare, privesc brăvilor noștri soldați cari n'au lipsit nici unul în ziua hotărâtoare la cazarmă. Toți, răzbatând eroic un viscol nebun, luptând cu un ger năprasnic și cu necunoașterea drumurilor înzăpezite — la Tușora un Român trecând o punte subredă a căzut într'o mocirlă înzăpezită, în care și-a găsit moartea cu toate că nu intrase în ea decât până la genunchi; un băiețan ducându-se până la stâna tălului său cu merinde din sat, a fost acoperit de omăt și omorât — înfruntând primejdia potaelor de lupi, s'au pogorât hotărâți, care de pe unde erau, din văi adânci, de prin șeuri întinse, din colnice adăpostite, din marginea pădurilor seculare, s'au coborât și mândri de împlinirea datoriei lor, au venit cu toți până la unul, la cazarmă. Ziarele Iașului n'au înregistrat acest act ales de eroism ostășesc. N'au făcut-o, pentru că — cinste soldaților noștri — n'au dat nici odată prilejul să se vorbească de oarecare neîndeplinire a datoriei de militar.

Dacă o amintesc eu, o fac pentru toți acei ce trăiesc departe de viața obiceiurilor noastre, o amintesc pentru dușmanii noștri, o amintesc pentru respectul și prudența cu care trebuie să privească un popor, adânc deprins în împlinirea datoriei sale mari.

Corneliu Carp.

x Institutul de economii și ajutorare din Arad, ca tovarășie. (Aradi takaréék és segélyegylet mint szövetkezet) din str. Petőffi Nr. 1, deschide în 1912 a 31-a sesiune. Cine plătește pentru o depunere 50 de fileri săptămânal după șase ani economisește 156 cor., împărțindu-se și din câștigul tovarășiei, în proporția depunerii. Membrii instituției se dă credit ieftin. Inscriverile se pot face dela 1 Ianuarie 1912, înainte de amiazi dela 9—12, după amiazi dela 3—5 ore. — Institutul de economii și ajutorare din Arad, Petőffi utca Nr. 1.

Gronică literară.

Cum s'a stricat limba românească?

De Dr. Al. Tălășescu.

(Urmare.)

Asasin. Este o anumită specie de ucigaș; cu alte cuvinte, nu este fiecă ucigaș asasin. Cineva poate fi ucigaș fără voie, nu poate fi însă asasin fără voie. Asasinatul este întotdeauna însoțit de premeditare. Într'o luptă dreaptă, într'un duel urmat de omor, ucigașul nu ese asasin cu tot caracterul premeditat a crimei. Pentru ca cineva să devie asasin trebuie să fie laș, să ucidă prin surprindere, pe ascuns. Să recunoaștem dar că asasinul, deși cuvânt nou e termen tehnic judiciar și social, pe care nu-l putem înlocui decât prin perifrazăre.

Abundență. Avem cuvântul undă, deci ceia ce se revărsă peste marginele normale este abundent. Cuvântul belșug este ungurec (böşög), ce ne-a fost transmis prin abundența pe care poporul român iobăgind aducea ungurului. Cuvântul ungurec ne este neînțeles, el derivă dela bö = larg, pe când cuvântul românesc abundență este înțeles de toți cari știu ce va să zică undă (val).

A afirma. D. Lahovary ne spune că acest cuvânt este îndeajuns exprimat prin a incredința, a adeveri. Aceasta este fals. Putem afirma ceva fără să putem incredința cu atât mai puțin a adeveri ceia ce am afirmat. Poate dsa confundă pe afirma cu confirma, care într'adevăr este o incredințare, o adevărire. Așadar confirmăm că dsa nu cunoaște înțelesul cuvântului a afirma, deci asupra necesității lui în limba noastră nici nu mai putem discuta.

Absență. Avem cuvântul undă, deci ceia ce lipsă e absență. D. ex. „am lipsă de bani”, „imi lipsesc boii din grajd”. Cine-i nebunul care să zică că-i absentează boii din grajd sau banii din pungă. Să definim dar vorba:

Absența este o lipsă a unei persoane din un anumit loc d. ex. dela serviciu dela școală. Nu este dar o stricare, ci o înăvuiere a limbei. Absența fiind o nuanță, nici odată nu va scoate din limbă pe grecescul lipsă. Ar fi și mare păcat: „limba greacă fiind una din cele două mari idiom clasice” după cu m zice d. Lahovary și ar fi o mare apolipseală între greștii din țara rumunească, pentru o așa crimă grozavă.

Chitanța. Nu este întotdeauna adevărită, deoarece pot adeveri multe lucruri, dar chitanță dăm numai când primim bani.

Cert, Certitudine. Este necesar pentru nuanțarea cuvântului sigur, siguranță.

Cert este sigur de ceva, dar a fi sigur de cineva nu este cert. Zicem: „Oare pot avea certitudinea că voi fi în siguranță la acel om? Și în românește, ca în latinește, certus nu este securus. De ce să mai discuăm dar?

Comerciu. Bine, aici are dreptate d. Lahovary că comerțu e negustorie. Decât că acest din urmă cuvânt are un înțeles mai modest în lumea mercantilă, negustorul însemnează un comerciant mai mic. Apoi comerțul cuprinde toate afacerile mari de bancă, comision, în cari nu intră vechiul înțeles de negoț. Răul zace în grandomania negustorilor cari acum toți voiesc să fie intitulati comercianți, întocmai cum toți bărbăbierii au devenit frizeri sau coafori, deși nici nu frizează, cu atât mai puțin coafează neavând clientele, ci numai clienți.

Conform, Conformitate. Nu este asemănat și asemănare. Cel asemănat poate fi nu întocmai la fel, pe când cel conform este de aceeași formă. Să ne conformăm dar lipsurilor din limba noastră și să le împlinim numai cu ce este frumos și de același suflet.

Consolare. Este mângâiere, dar nu toate mângâierile sunt consolări. D. ex.

„Nu-ți mângâia prea mult copiii, că îi strici și nime nu te va putea mângâia (consola) de nenorocirea lor.”

Vedem dar că mângâierea e și la bine și la rău, pe când consolarea e numai în nenorocire.

Consolarea conține în sine și subînțelesul nenorocirii, așa că în literatură e cuvânt prețios și este mai muzical decât guturalul mângâiere.

Creator a crea. D. Lahovary ne pretinde a-l înlocui cu ziditor, fiindcă așa e scris în cărțile bisericești, fără să cerceteze dacă corespunde care acest înțeles al cuvântului zid și cu spiritul limbii noastre.

A zidi înțelegem facerea unui zid din peatră și tencuială, adică un lucru manual. Pe când concepțiunea cuvântului a crea este tocmai lipsa de material brut. „Dumnezeu a făcut lumea din nimic!” „Cum a făcut-o?” „A zidit-o?” „Nu! A creat-o.” Așadar El este creatorul.

Ziditorul o fi poate în limba slavă cu înțeles mai abstract un meșter arhitect mai de seamă, dar n-î, fiindcă avem substantivul zid, care e zidit de zidar, când zici că Dumnezeu a zidit lumea, pareă vine, fără să vrei, să ți-l înfățișezi cu sort, și cu mistrea în mână lângă grămada de peatră și roaba cu mortar. Pe când pe Creatorul mi-l imaginez așa precum trebuie să fie: eșit El singur din neant și închegând lumile în jurul Său numai prin niște gesturi ale Sale. Lăsa-mo dar dle Lahovary cu iluziunea noastră de Creator și să dăm mistria lui Moș-Gligore...

Consolidare, Solid. Zice să le înlocuim cu înțărare și tare. Da, însă... „zidul este tare fiind de peatră de granit, dar nu e solid fiindcă s'a lăsat a crăpat etc.”

„Ce cap solid!” Adecă ce minte sănătoasă. „Ce cap tare!” adecă ce încăpăținat (prost). „Consolidarea finanțelor; consolidarea proprietății terenurilor petrolifere etc. nu se pot traduce cu „întărirea”.

Danț. Este joc. Dar sunt multe jocuri fără să fie danțuri. În ori ce caz danțul nu este neologism. Așa se vede că d. Lahovary n'a „dăntuit danțul lui Isaia” căci n'ar fi luat danțul dela danse și n'ar fi pretins că Isaia să joace de ici încolo. Dar chiar de ar juca Isaia, danțul tot e necesar ca să fie deosebit de alte jocuri ca cel de cărți, de șah, de biliard, de popice, de minge de fotbal, de hobsleigh etc. — Valsul să-l dăntuim căci tot mai bine este să bostonezi decât să joci la ruletă și la baccarat.

Divin = Dumnezeuesc. Aici găsim acciaș nuanțare de însemnate pe care o au cuvintele noi. Când zicem Dumnezeuesc e ceva atât de perfect încât nu suferă nici o comparațiune deoarece ne gândim la Dumnezeu; pe când dacă zicem divin nu ne mai gândim la Dumnezeu tatăl, ci la o altă zeitate oarecare din lumea păgână, care în imaginațiunea noastră poate să existe în mod vag. „Cântul divin al femeii” negreșit se referă la un Venus, Juno, Minerva etc. sau că „vinul era o beutură divină” nu ne reamintim vinul dela Nunta Galileii sau cea dela Cina cea de pe urmă, ci la șampania lui Baehus, sau la cheful zeilor din Olymp. Când însă zicem de o fecioră că are suflet divin, în acest caz ne gândim la Maica Domnului.

Divin este o dublare a cuvântului Dumnezeuesc cu rezervă pentru acest din urmă o pietate mai deosebită.

Dublu. Este și nu este îndoit, într-un cât acest din urmă cuvânt are și o altă însemnătate: o foaie de hârtie poate fi îndoită la un colț fără să fie dublă.

Nu avem același cuvânt de apărare pentru „triplu” care întodeauna este „întreit”.

(Va urma.)

x Gustav Tátray — Oradea-mare, str. Răkoczy, prăvălia pentru elită, unde se pot cumpara lucruri de mână, pentru dame precum și neceșarii, cu prețuri foarte ieftine. Telefon 783.

Povestiri de femei.

A rtade a fi frumoasă.

UNGHILE.

Adevăratele bijuterii naturale ale unei femei sunt unghiile. De un colorit roz ele trebuiesc tăiate în forma migdalei, să nu fie nici prea mari nici prea mici. În chip poetic ele ar putea fi comparate cu petalele trandafirilor. În josul lor semi-luna argintie trebuie să fie distinctă și frumoasă desinată. Unghiile frumoase nu trebuie să aibe petișoare albe oțetele de cari se bucură uneori femeile superstițioase. Carnea ce înconjoară unghiile trebuie să fie netedă, rotundă și fără pieluți ridicate în sus.

Și pentruca să-ți păstrezi unghiile în felul acesta trebuie să ți-le îngrijești cu atenție în fiecare zi.

Desigur în decursul sfaturilor mele se vor ridicat multe protestări. Că nu toate femeile au soarta uneia bine situate care se poate răsfăța în îngrijirile ființei ei, și mai ales că e vorba de amănunte ca și acele ale unghiilor sau altele. Că o femeie comună e destul dacă își poate îngriji de sănătate necum și de celelalte artificii ale frumuseții. Dar tocmai de lipsa artificiilor e vorba și cum să se apere o femeie din vreme ca până la cel mai îndelungat timp cu putință să nu ajungă a face uz de ele. Pentru aceea orice femeie oricât de împovărată ar fi ea de grijile existenței trebuie să-și aibe în vedere pe lângă sănătate, cât de puțin și frumusețea ei. Și o femeie dacă ține la ea printre toate, poate ajunge câte puțin și la îngrijirile ce le necesită păstrarea sau parvenirea la frumusețe.

E bine dacă în general toate acestea sfaturi le veți pune în practică măcar odată pe săptămână.

Ori de câte ori vă spălați mâinile aveți grijă ca apa să fie caldută și bine săpunută. Aceasta contribuie la lustruirea unghiilor. Când vă ștergeți întrebuințați mișcarea ca și când v'ați trage mânușile și aveți grijă să respingeți astfel pielea ce tinde mereu a crește în jos, peste unghie, acoperind albele semilune cari trebuiesc să fie lăstate în evidență. Când unghiile sunt foarte murdare nu întrebuințați alt mijloc de curățire decât o perie deasă, bine îmbibată cu săpun, după care odată uscate frecăți-vi-le bine cu bucăți de lămâie, — apoi luați o bucățică de vată, muiată în apă oxigenată și fixați viguros exteriorul unghiei. Tot cu apă oxigenată vata imuiată în ea, și înfășurată ușurel pe vârful unei scobitori, se curăță interiorul unghiilor, dacă aveți obiceiul să le purtați ceva mai lungi. Nu exagerați însă, în a purta unghii lungi e neestetice și apoi neîntreținându-le în perfectă albeață, și curățenie e tot ce poate fi mai respingător. Dacă unghiile vi-se rupe ușor, muiati-le din când în când în ulei de migdale, aceasta le ameliorează și le și face strălucitoare.

Ca să-ți îngrijești bine unghiile nu e necesar să ai nu știu câte feluri de instrumente. E suficient:

O periuță deasă pentru săpunit unghiile.

O lamă de os foarte fină și flexibilă, o lustruitoare din piele de căprioară, două pârcehi de foarfece subțiri cu vârful întors și cu pilă și o cutie cu praf pentru unghii.

Iată o excelentă rețetă pentru unghii, și care costă foarte puțin:

Cretă pulverisată	8 grame;
Acid boric pulverisat	8 grame;
Praf de talc	8 grame;
Tinctură de varmin	10 picături

Odată spălate și bine curățate mâinile și știți că a-veți 5-6 ore când nu trebuie să mai umblați cu mâinile în umezală, curățați-vă cu ajutorul lamei de os interiorul unghiilor, apoi cu un petecut de flanel pe care ați pus puțin din praful recomandat frecăți unghiile, apoi luați lustruitoarea de piele de căprioară și forțați unghiile cu energie pânăce vedeți că lucesc frumos.

În fiecare săptămână odată unghiile trebuiesc scurătate în forma migdalei și pilite în contur neted; dacă îndepărtarea naturală a pieluței din josul unghiilor prăvăndu-o îndărăt, ori de câte ori vă ștergeți, cu ajutorul prosopului, nu folosește ci se menține de-asupra unghiilor, uzată de foarfece. Cu vârful lor și foarte ușor,

ca să nu forțați și să vă răniți, ridicați pielea și tăiați-o de jur împrejur, apoi tot cu vârful foarfecelor răleți ușurel suprafața unghiei la rădăcină. Imediat după operația aceasta muiati-le în apă caldută în care ați opit mai mult săpun, apoi uscați-le și le muiati din nou în ulei de migdale și lăsați-le să stee astfel cinci minute. Astfel îngrijite nu vă indoiti că veți parveni să aveți cele mai frumoase unghii.

Va urma.

Viorica Dumbravă.

Scrișoare din Roma

Din război. — Italia pentru război. — Regele și doctorul. — Regina și Locotenentul. — Soldatul fotograf. — Excroherii în furnituri.

Roma, 10 Ianuarie 1912.

(Dela coresp nostru). — Știrile din Africa, teatrul războiului ce Italia duce în prezent cu Turcia, sunt de puțină însemnătate: dela luarea cu asalt al Cartierului general turc din oaza Ain-Zara, petrecută pe la începutul lui Decembrie, n'a mai fost nici o bătălie mare; de atunci încoace n'au fost decât mici ciocniri între patrule sau între mici detașamente de trupe cu pierderi neînsemnate atât dintr-o parte cât și din alta.

Acroplanele italiene își fac datoria lor, supraveghind și spionând mișcările inamicului; cavaleria face câte o reconnoastere; statul major italian studiază, pregătește întărește pozițiile actuale.

Rare ori, o țară întregă este cu tot sufletul prielnică unui război, cum este astăzi Italia.

Din toată peninsula, dela Alpi până la punctul cel mai extrem al triunghiularei și frumoasei Siciliei, toată suflarea italienească este pentru război, și poporul își trimite bueros fii și urările lui de victorie soldaților, cari în deșertul nisipos al Africeii, se luptă voinicește pentru gloria acestei Italiei nobile și nemuritoare, pe al cărui pământ a mers cel mai mare popor al globului cea mai falnică rasă: Romanii.

La rând cu palpitațiile neamului întreg, Familia Regală Italiană ia parte la ele, se interesează nu numai de cele mai mici amănunte ale mișcărilor armatei, dar și în mod vădit se pune în contract cu soldații, cari după ce au dat piept cu inamicul, raportând victorii și răni glorioase, au fost duși la spitale ca să-și îngrijească sănătatea.

Regele și Regina, au vizitat în mai multe rânduri spitalele militare, și în afară de sumele de bani ce au trimis, au pus la dispoziția serviciului sanitar splendorul și bogatul castel Regal dela Casserta (nu departe de Neapol), care a și fost transformat în spital; astfel că, pe sub bolțile aurite, unde între staturile artistice, maiestrii ai penelului au pictat opere de o adevărată valoare artistică, și între pereții lustruiți, de marmură colorată, paturile se înșiră unul lângă altul, cu soldați răniți, cari și-au expus viața pentru mărirea Italiei și pentru onoarea armatei și a Regelui lor.

Când a fost la Neapol, și după ce a vizitat toate sălile cu răniți, Regele Italiei a avut gentila inspirație să viziteze personal pe un doctor, care fusese rănit de arabi, pe când pansa niște soldați. Doctorul, care era de origină din Neapol, iera în casa sa, sub îngrijirile soției sale.

Când a ajuns Regele cu automobilul la casa în al cărei etaj al treilea locuiește doctorul rănit, portarul casei, deși știa de mai înainte de această înaltă vizită, și-a pierdut cumpătul, s'a zăpăcut în prezența Suveranului și n'a fost în stare să manevreze ascensorul.

Când a intrat în casa doctorului toată aranjată frumos cu flori și cu covoare cum se cuvine unui oaspe așa de sus pus, nevasta doctorului a început să plângă de emoție, iar rănitul, strîn-

Ludovic Faimann
croitor englezesc.

Recomandă atelierul său renumit în croiala hainelor, pardesiilor și paltoanelor. — Bogat asortiment în stoffe streine și indigene.
Serviciu prompt. — Prețuri ieftine!

Croitorie englezească
Lugoj, edificiul-Bazar,

ad mâna ce Regele îi întinse, n'a putut să scoată nici o vorbă, atât de mișcat era.

Iar Regina, s'a dus într'adins pe bordul unui vapor-spital, ca să vădă pe un locotenent care fusese rănit în lupta dela Șirar-Șiat. Locotenentului Regina Elena i-a dăruit o floare: dragălaș semn de atenție Suverană, pentru un rănit.

Nu numai în inimile celor ce au avut cinstea să primească vizitele Auguste ale Suveranilor Italiei au palpitat de emoție și de orgoliu, dar în simțurile tuturor locuitorilor Italiei, ecoul acestor gesturi frumoase, au mărit dragostea și stima de care acești Suverani populari se bucură printre supușii lor.

Iată un episod caracteristic, de dragostea de care Suveranii Italiei se bucură: pe când vizitau o sală dintr'un spital militar din Neapol, un aghiotant al Regelui a băgat de seamă că un soldat rănit avea o atitudine ciudată și ascundea un obiect sub plapomă. Aghiotantul se duse la patul lui, și ridică involuntar după bolnav: soldatul ascundea o mașină fotografică, cu care voia să ia poza Suveranului, ca un suvenir al războiului și al vizitei Spitalului.

Și pe când inimile tuturor Italienilor sunt cu soldații ce se bat în Africa, pe când darurile și obolurile cetățenilor se trimit în mod spontan, celor ce sunt departe, se găsec totuși multe persoane a căror purtare nu se poate califica, cari profită de ocazie și speculează într'un chip nedrept pe spinarea tinerilor, cari își varsă sângele lor pentru Patrie.

S'a descoperit la Neapol o vastă escrocherie, făcută de un grup de speculatori malonești în duna aprovizionării armatei.

Se trimet în Africa boi și vaci cu sutele, ca să servească la masa trupelor. Furnizorii acestor aprovizionări, au avut un contract cu Comandantul general din Africa, să vinză armatei carnea pe un preț convenit, dar cum vitele se trimet vii, se cântărea fiecare vită în parte și se plătea furnizorilor costul cărnei vii, în chilograme.

Ce au făcut aceștia? Au supus vitele la un tratament special: 2—3 zile, le dădea de mâncare multă sare, și când sosea ziua ca vitele să treacă pe cântar, li se dădea să mănânce fân uscat, le dădea să bea o mare cantitate de apă, astfel că vitele în aceea jumătate de oră câșigau mult în greutate, iar furnizorii câștigau în aur, căci li-se plătea drept carne și apa și fânul ce vitele aveau în pânțec.

Alți furnizori, când ajungeau lăzile de zahăr și sacii de făină și de cafea în Africa, descăreau mai puțin, iar restul îl aduceau înapoi la Neapol și-l vindeau iar armatei.

Natural că în zăpăceala ce domnește în războiu, este ușor unui om necinstit să facă escrocherii ca celece vă pomenii. Acum totul s'a descoperit și cei vinovați au fost închiși, iar afacerile aceștia au dat naștere la o explozie de indignare în tot publicul italian, mai ales că opinia publică italiană, toată este pentru războiul din Africa.

I. T. Aliuz.

Cronică externă

Disolvarea Camerei deputaților din Turcia. În senatul otoman s'a discutat disolvarea Camerei deputaților. Raportorul comisiei senatoriale prin care se cere disolvarea n'a fost semnat decât numai de șapte din membrii comisiei, deoarece ceilalți doi, fostul mare vizir Hussem Hilmi pașa și generalul Salih-pașa, au fost refuzat să-l adopte.

În cursul ședinței din Senat, membrii opoziției au făcut obstrucțiune prin lungi discursuri, dar miniștrii au stăruit ca să închidă discuția.

La urmă s'a pronunțat disolvarea Camerei cu 39 de voturi contra 5 și o abținere.

În Cameră, hotărîrea senatului a fost primită de tinerii turci cu aplauze. Fruntașii opoziției erau foarte abătuți. Față de hotărîrea partidului comitetului de a face alegerile încă în cursul iernei, fruntașii o-

poziției sunt decizi să nu-și pună candidatura și să se abțină dela alegeri.

Hotărîrea senatului la nouile alegeri s'a telegrafiat imediat în toate vilaețele, până și în cele din Tripolis.

Războiul italo-turc. Din Tripolis se anunță: Trupele italiene însărcinate să apere lucrările de aducerea apei în oraș, au fost atacate de dușman care, în timpul nopții, cu toate măsurile de precauțiune luate, a isbutit să se ascundă în dosul unui zid ridicat de italieni.

Generalul Trombi trimitând câteva compănii contra dușmanului, inamicul, care ocupase înălțimile până dincolo de un mic fort turcesc, a fost respins cu concursul artileriei. Fortul turcesc a fost luat cu asalt.

Un subofițer turc, singurul rămas în viață din toți atacatii, a fost făcut prizonier.

Cadavrele celorlalți soldați și 17 cadavre de Beduini, au fost găsite în jurul fortului.

Turecii au fost urmăriți și au avut nouă pierderi considerabile. Multe coloane dușmane au fost deasemenia respinse. La ora 1 după amiază inamicul, vre-o 3000 oameni, era în retragere pe toată linia.

Pierderile italiene sunt 3 soldați morți și 7 răniți. Pierderile dușmanului sunt mari. S'a numărat poate 100 morți părăsiți.

S'au capturat arme și muniții printre cari grenade de asvârlit cu mâna.

Expertiza.

Nu mai reiau cazul Vernescu-Cehan dela început, căci nu vreau să comunic și cetitorilor repulsiunea pe care o simt cu chestia aceasta de nimic pe care dnii dela „Românul” vreau să o facă interminabilă. Cetitorii îl cunosc. „Românul”, pe temeiul unei scrisori primită dela onorabilul Cehan, ni-a somat să supunem unei expertize carta postală a lui Cehan, pentru că ea ar fi un fals. Am declarat atunci că corespondența se află în posesiunea mea, că i-o arăt cu plăcere oricui și că n'am nimic nici împotriva unei expertize, dar aceasta trebuie să se facă în prezența mea, vrînd cu alte cuvinte să spun că nu dau scrisoarea din mâinile mele. De atunci „Românul” aproape că de zi mă somează în chestia expertizei. N'am putut răspunde, pentru că deși cunosc bine scrisoarea lui Cehan, și îl cunosc mai ales de tot bine pe Cehan, nu sunt expert de profesie și, se putea și una ca asta, ca într'adevăr să fie la mijloc un fals, căci eu pe d. Vernescu nu îl cunosc, în viața mea n'am vorbit cu d-sa și dacă n'aș fi știut că a fost un an de zile șefredactorul „Românului”, care era în cea mai înaltă considerație a domnilor dela „Românul” pe care d. Goldis l-a purtat și pe la mese episcopești și care, notați, când a plecat din redacție a plecat cu „asigurarea stimei și considerației redacției” poate aș fi luat chiar prealabil oarecari măsuri de precauție.

În orice caz nu am nici acum ulterior, nici un interes să apar de un fals pe fostul șefredactor al „Românului”, dacă l-ar fi săvârșit, ca mă rog, să dovedesc că d. Goldis i-a plătit ori nu articolele lui Cehan, ori că Cehan e o canalie. Păstrez de altfel pentru mine și pentru alții toate scrisorile dlui Vernescu, câte ni-a trimis în această afacere.

Spre a ne convinge de autenticitatea cărții postale, a doua zi, după ce am văzut că „Românul” persistă în cererea expertizei, m'am prezentat la expertul oficial acreditat pe lângă tribunalul din Arad, d. Almási Pál directorul școlii civile din Arad și i-am cerut o expertiză. D. Almási și-a terminat abea azi cercetarea. Cred că domnii dela „Românul”, n'au perdut nimic așteptând. Iată rezultatul expertizei:

Irászakértői jegyzőkönyv.

Felvétetett Aradon, 1912 évi január hó 20.-án alulírott kir. törvényszéki meghitelt állandó irászakértő által.

Alulírott kir. tiszki meghitelt állandó irászakértő Boku Szever szerkesztő ur felhívása és megbízása folytán az általa felmutatott „Al St. Vernescu Redactor la Románul” czimzéssel ellátott levelezőlapot megvizsgáltam sorra a kérdésére,

hogy a levelezőlapon levő szöveg írása egész terjedelmében egy kéztől származik-e vagy nem, azt a határozott véleményt adom, hogy igenis a kérdéses levelezőlapon levő szövegnek az írása egész terjedelmében egy kéztől származik,

mert a levelezőlapon levő szövegnek az írása minden sorában és minden szavában egyöntetű; a betűk állása, a betűknek szerkesztése, a vonalak árnyalása teljesen megegyező.

Az írásnak egyik kiválóan jellemző sajátága, hogy a szavak végén levő i, n, m, t-betűk egy-egy eset kivételével kuszán végződnek, vagyis nélkülözik a jobbra hajló befejező vonást, amely jellegzetesség az egész szövegen keresztül egyformán megvan.

Kmfjt.

Almási Pál

kir. tiszki irászakértő.

In traducere românească:

Proces verbal,

Dresat în Arad, la 20 Ianuarie 1912, prin subscribul, expert acreditat și permanent al tribunalului regesc.

Subscribul, expert permanent și acreditat al tribunalului regesc, în urma cererii și încredințării dlui Sever Bocu, redactor, am examinat carta postală arătată de d-sa și adresată „Al. St. Vernescu, Redactor la Románul” și la întrebarea că scrisoarea de pe cartă precede în întregime dela o singură persoană, răspund ca părerea mea hotărîtă că, da, scrisoarea de pe numita cartă postală este în întregime a unul singur om,

pentru că:

textul cărții postale în fiecare rînd și fiecare cuvînt al lui este uniform; poziția literilor, redactarea lor, umbra liniilor este absolut omogenă.

O însușire deosebit de caracteristică a acestei scrisori este că literile i, n, m, t, aflându-se la sfîrșitul cuvintelor, cu puține excepții, se termină nedefinit, adică sunt lipsite de linia curbată spre dreapta, în care trebuie să se termine, care caracteristică se observă deopotrivă în întreg textul.

Almási Pál, m. p.

expert grafolog al tribunalului regesc.

Sunt mulțămîți acum domnii dela „Románul”? Este ori nu este fals și care este sancțiunea noii constatări? Întrebăm aceasta nu de altceva decât că cu gluma lor ni-au mai făcut 20 cor. cheltuieli. Și atîta nu-i vrednic întreg capul lui Cehan. Deltel tribunalul le stă și d'aci încolo la dispoziție, căci falșurile sunt deliacte ordinare, justițiabile de tribunale, poftescă acolo, dacă într'adevăr au avut ori mai au îndoieli. Eu le voi sta și acolo în ajutor să dovedească ce pot. Să o facă însă pe cheltuiala proprie nu pe a noastră.

Arad, 20 Ianuarie 1912.

Sever Bocu,

Invitare la abonament.

— Abonați „Tribuna”. —

Acel intim și călduros contact sufleteș ce s'a stabilit între „Tribuna” și cetitorii ei, ne îndeamnă să ne îndreptăm cu încredere și dragoste acum în pragul unui nou an, către publicul nostru ceitor, care prin alipirea și devotamentul său statornic către „Tribuna” a făcut din ea unul din factorii de căpetenie ai vieții noastre publice. Suntem convinși, că nu prin noi, ci prin publicul ei cetitor și-a dobândit „Tribuna” această importanță. Căci acest public este elita intelectualității românești, care a fost totdeauna accesibilă ideilor de înaintare și de progres. Aceasta intelectualitate se inspiră, din cele mai avansate ideale în politică și din cea mai curată concepție naționalistă în literatură. „Tribuna” este expresia fidelă a acestei intelectualități, dela aceasta primindu-și toată puterea, dragostea și indemnurile de a se face vestitoarea tuturor dorințelor, gândurilor, speranțelor și luptelor naționale. Cu rădăcinile eborite adânc în conștiința mai bună a neamului ea a rezistat tuturor persecuțiilor vrăjmașului firesc, plătind cea mai onorifică contribuție de sînge în cursul anilor și a înfrunat toate viforele calomniilor, minciunilor și bârfelilor deslătuite de un an încoace împotriva ei. Ea este termometrul puterii de reacțiune a poporului nostru în procesul permanent, de fiecare clipă al triumfului valorilor morale și ideale asupra valorilor în curs, al prime-

mirii și reînnoirii prin idei și oameni, proces care nu încetează niciodată la popoarele în care e viu pulsul vieții. În viața unui popor, a unui partid se pot aduna multe rele, multe păcate și neajunsuri, motiv de desperare ar fi numai atunci când n'ar exista o reacțiune destul de puternică de a lupta pentru stărpirea lor.

„Tribuna” intrupează ideea acestei reacțiuni a puterii de viață a poporului nostru și apelează azi mai mult ca ori când la sprijinul cetitorilor ei, cari pot pricepe în toată intensitatea lor fenomenele actuale din viața noastră publică.

Deschidem abonament nou la „Tribuna”:

Pe un an	28 cor.
Pe jumătate an	14 cor.
Pe o lună	2.40 cor.

Pentru România și străinătate 40 franci.

Din Blaj.

Zile de iarnă. — Crăciunul. — Revelionul. — Unele-Altale.

Ianuarie 17 1912.

S'a împlinit o săptămână de când iarna adevărată s'a înstăpănit cu toată puterea peste Blaj și împrejurimi, până departe, în nemărginire.

— Era un noroi enorm, împrescau roatele trăsurilor pe trecători, când într'un amurg, pe la aprinsul luminărilor, s'a pornit domol o fulgure; la început fulgi mari-rari, apoi tot mai deși, tot mai deși și în cele din urmă fulgurea a ajuns la fel c'o uriașă roire de fluturi arginții...

Dimineața zăpada moale ca puful, era de două palmi dela pământ, iar astăzi scârțâie discret sub pașii tari. Trecătorii umblă grăbiți pe uliți, sămiile lunecă ușoare imprăștiindu-și până departe clinchetele de zurgălăi și clopoțele, cu vorovirile multe, în limba lor ciudată, neînțeleasă...

Târnavă a înghețat tun, patinele scilipse în scăpărări răzlete și părechi de vieți tinere alunecă mândre, alături de băieții veseli, gălăgioși...

Crăciunul a fost aspru și așa am avut prilejul de-a gusta câte-vă momente din datinele aflătoare în Blaj și jur...

În ziua întâie o mulțime de grupuri „Copii-Crai”, s'au arătat pe uliți ici-colo... Iți era mai mare dragul privindu-i în naivitatea lor nevinovată așezați în poziție dreaptă, înaintând în pas milităresc... cu chiverile împopoțonate pe cap, cu costumele multi-culore, cu bărbile de călți până la briu și cu săbiile de lemn în tece strașnice de carton.

N'a lipsit nici „Turca” cu notele ei barbare... — A doua zi a fost seară teatrală împreună cu dans, aranjată de societatea meseriașilor.

S'au jucat piesele: „Milo Director” comedie cu cântece de V. Alecsandri și „Rusaliile” vodevil tot de V. Alecsandri. Piesele au succes — și nu exagerez — foarte bine. Diletanții, toți meseriași, peste așteptările noastre, și-au achitat pe deplin rolurile... E de sigur un pas acesta care e spre cinstea și lauda meseriașilor noștri, cari de când au în frunte pe vrednicul president G. Precup au făcut progrese mari în toate direcțiile...

În preseara de Sân-Văsai s'a ținut apoi obiceiul Revelion, la care au luat parte foarte multe familii ale elitei blăjene. Revelionul s'a serbat cu un program bogat și frumos. S'a executat la pian o bucată din *Rossini*, de către maestrul *Murășan* și fiica d-sale *Lucia*, cu adevărată artă...

S'a cetit „o lectură interesantă” actualizată de profesorul V. Suci, cu un fin umor. Momentele bine prinse au stârnit multă voie bună...

Drăgălaș a declamat d-șoara *Miși Pop* o bucată din St. O. Iosif și un fragment din „Inșiră-te Mărgărite” cunoscuta fectie a dlui V. *Eftimiu*...

„Măr de aur, măr de aur,
Cine îmi va fi alesul?... ”

Cu puternica-i voce de bariton a impus foarte mult clericalul G. *Patacki*, încântându-ne cu două bucăți, dar mai ales cu doina: *Așa-mi trec zilele mele*...

S'a mai cântat apoi de către domnișoara *Lucia Murășanu* și d-șoara *Muntean*.

Punctul din urmă a fost piesa: „*Nevasta lui Cerceluş*” de P. *Locusteanu*... Diletanții și-au achitat pe deplin rolul și piesa a succes bine...

La ora douăsprezece și-a ridicat glasul dl A. *Cioto* salutând pe toți și poftind tuturor „An nou fericit...”

În fine mesele s'au spart și s'a început dansul, care a durat până la ora 3 $\frac{1}{2}$ dimineața...

Nu pot fi trecute cu vederea, atât pentru apariția lor aleasă, cât și pentru frumsețea toaletelor cu gust în cari s'au știut prezenta, d-șoarele: *Muntean, Irina, Alma și Tiți Hodoș*...

La revelion s'a atins și chestia „Tribuna-Românul” în „lectura interesantă” a dlui profesor V. Suci. Chestia aceasta însă, poate pentru că e așa de gingașă, ori poate din alte motive s'a mărginit numai în cadrele amintitei lecturi, fără ca să se continue și în discuție sub clinchetul paharelor...

Medicul diecezan Dr. A. Pop a murit în mod repentin în momentul când se pregătea la vizitarea unui pacient orășan. Blajul a pierdut pe un medic rar și multe familii pe un binefăcător...

„Revista politică și literară” din loc, cu întâiu Martie va apărea de două ori pe lună. Partea literară o va conduce dl Al. Ciura... Toate ca toate, numai dacă n'ar mai ieși așa de ciudat: la trei luni odată, făcând în patru ani, abia trei încheiași...

Duminecă își vor continua seriile de serate întrerupte atât „Reuniunea femeilor române” cât și a meseriașilor. *Ciresp.*

Bulgaria politică în 1911

În tot cursul anului 1911, precum de altfel a fost și în cei precedenți, Bulgaria a zăcut necontent de frigurile războiului din cauză că nici odată nu se știa ce va aduce a doua zi. Deși curentul războiului este puternic și susținut de o bună parte din masa poporului, care de veacuri este deprinsă să creadă că e o sfântă datorie ca bulgarul să lupte contra turcilor, totuși guvernele — căci două guverne au cărmuit destinele Bulgariei în cursul acestui an — au crezut necesar să evite cu orice preț disputa pe calea armelor, ca una ce este primejdioasă și în cele mai multe cazuri nefolositoare statelor mici.

Aceasta este în primul rând cauza pentru care Bulgaria s'a ferit să ceară de multe ori și satisfacție pentru atingerea prestigiului regatului și chiar violarea teritorului de către trupele ce făceau paza graniței.

În cursul anului 1911 s'au întâmplat de mai multe ori ciocniri sângeroase între patrurile din ambele părți, s'au ucis mai mulți soldați bulgari și chiar un locotenent, dar cu toate acestea „pulberăria care așteaptă să izbucnească în atingerea scânteiei” n'a luat foc.

În 1911 politicienii bulgari au fost tot timpul urmăriti de ideea convențiunii secrete turco-române, și cu toată desmintirea presei noastre și declarațiunea guvernului bulgar în Sobranie, că ia notă de această desmintire și că se încrede în ea, totuși ori de câte ori a fost vorba să întreprindă vre-o mișcare contra turcilor, a făcut-o cu rezervă și tactică, lucrind cu atențiunea încordată în două direcțiuni. Dovada cea mai bună despre aceasta, este faptul că atunci când au vrut să facă o manevră divizionară la granița turcească, n'au putut s'o facă pe aceasta — ori care ar fi fost cauza — au renunțat și la cealaltă.

În privința Macedoniei guvernul bulgar întotdeauna a căutat să fie corect față de guvernul turcesc, deși bandele au adus prinosul lor de jertfe omenești, atacând sate turcești și având ciocniri chiar cu trupele regulate. Aceste bande însă, erau susținute de bulgari pe cale particulară, — cel puțin nu s'a putut dovedi contrariul — iar guvernul a fost nevoit în toamnă, chiar să ia măsuri serioase împotriva macedonenilor din Bulgaria, care îl desasparasera cu pretențiunile lor periculoase și chiar nerealizabile.

Acestea, în ce privește raporturile Bulgariei cu Turcia.

Față de România, în tot timpul anului 1911 raporturile guvernului bulgar au fost corecte iar în unele ocaziuni chiar curtenitoare. Este suficient să menționăm faptul cum fostul nostru ministru la Sofia, d. *Diamandi*, a fost sărbătorit

la plecarea d-sale din Bulgaria și onorat cu cel mai ales ordin de cătră regele Ferdinand.

Nu acelaș lucru avem de spus însă și despre presa bulgară. Aceasta a pândit întotdeauna momentul ca să ne atace și să sâdească în inima poporului și guvernului Bulgar ura contra României. Dar de-ar fi fost cel puțin convingătoare sau altele articolele cari brăzdau foile sofiste! Nu cele mai multe din ele erau calomnioase, debitate într'un limbaj vulgar, prea puțin gazetăresc. Noi am reprodus ca curiozitate, o bună parte din aceste articole. De altfel, guvernul bulgar, ca și cel român n'au fost de loc influențate de tonul presei și raporturile diplomatice s'au menținut merou corecte.

Afară de Turcia și România, diplomația bulgară a avut, în cursul anului 1911 de lucru cu Rusia, tătoreala naturală a Bulgariei, și cu Austro-Ungaria, care, după cât se pare, va începe de acum înainte să tuteleze actele politice ale Bulgariei. În 1911, cu toate că doi miniștri bulgari au fost în două rânduri la Petersburg, cu toate că prințul moștenitor Boris a reprezentat pe regele Ferdinand la inaugurarea monumentului țarului Alexandru III Liberatorul, dându-i-se o deosebită atențiune de cătră Țar și întreaga lume politică, totuși se vede că guvernele au fost mai puțin filoruse ca altă dată și că au fost înclinate să asculte mai mult de interesele Bulgariei decât de sfaturile venite dela Petersburg.

De altfel lucrul se adevărește cu prisosință prin cele câteva vizite ale regelui Ferdinand la Viena, și apoi după svornurile lansate de presă și nedesmintite încă de guvernul bulgar, că s'ar fi încheiat o alianță secretă bulgaro-austro-ungară cu privire la aranjarea afacerilor în Balcani. Din acest punct de vedere, anul 1911 a avut darul de a desjuga pe bulgari dela carul politicii rusești și a-i apropia — cel puțin deocamdată — de acela al politicii austro-ungare. *„Seara”.*

INFORMAȚII.

A R A D, 20 Ianuarie 1912

Autorizate...

Robespierre a părăsit Aradul. Cine are obiceiul să citească „Românul” a putut observa în vremea din urmă că acest organ suferă. De multe ori ne-am întrebat și noi: Pentru ce suferă organul? — Mister, a fost răspunsul tuturor cari se preocupau de boala lui. Bine-bine, dar organul suferă! — Oamenii dădeau din umeri și închideau ochii nedumeriți.

Chinuți de taina aceasta — prin tragere de sorti — am trimis un redactor al nostru într'un explorare.

Nu povestim toate amănuntele, publicăm numai partea din urmă a raportului redactorului nostru.

„Eri la ora cinci mă aflam pe peronul gării din Arad. În usa unui vagon am zărit pe Robespierre travestit în advocat român din Hațeg. Avea plete, se uita crunt — voia să fie grav — și mi-se pare că schița un gest de retor, un gest pe care îl studiase pentru revelionul... lor și pe care, să știți, îl veți vedea la proxima adunare populară. Trenul pleca și redactorul „Românului”, cu pălăriile în mână, salutau pe Robespierre care părăsea Aradul.

Pierdut în contemplația acestei scene, deodată m'a isbit în urechi suerul acceleratului care venea... din Viena.

Mă uit, adicățile cine se cobora dintr'un compartiment clasa II-a? — D. Vasile Goldiș. Venea dela serbările „României June”. Si el era crunt. Imi părea că mesteca printre dinți un „hai sictir”. Redactorii autorizați în corpore, fuga spre domnul director.

— Cei cu voi, nenorociților? Sunteți bolnavi?

— Domnule director... Robespierre... Bontescu... Robespierre... s'a dus. Era să ne ridice niveeulul...

Toți izbucniră într'un behăit de plâns convulsiv. Atâta știu, căci pe urmă m'am mai cam dus, zăriam la marginea orizontului un baros enorm, care se apropia cu înțeleala fulgerului de mine”. *Y.*

— Școala de menaj din Sibiu. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra prospectului Școlii de menaj din Sibiu, publicat în nrul 286 al ziarului nostru, și în special asupra cursului de bucatărie fină, care se începe la 1 Febr. n. a. c. și asupra căruia se găsește în prospectul publicat, toate lămuririle.

— **Dar bisericii.** In numele comitetului parohial din Ciuc viu prin aceea a aduce cele mai sincere mulțumite Doamnei preotese Amalia Balta, care din simțăminte bune creștinești a binevoie a dona sf. noastre biserici un patrafir și felon negru, în preț de 60 cor.

Rugând pe bunul Dumnezeu ca din darurile sale cele bogate să-i răsplătească pentru aceasta faptă nobilă." Ciuciu, 3 Ianuarie 1912. Teodor Nicoară episcop prim.

— **Reprezentatie teatrală în Bistriță.** La 26 Decembrie v. (8 Ianuarie n.) a doua zi de Crăciun, țărani români din Bistrița au dat o reprezentatie teatrală jucând piesele „Otravă femească” și „Dragostea adevărată”. Sala cea mare dela „Gewerbe-verein” a fost aproape goală; foarte puțin public a ascultat arta română. Intelligenza noastră deși e în număr considerabil, de astă dată a lipsi total. Dintre cei veniți din depărtări am remarcat pe d. deputat Dr. Teodor Mihali cu soția, iar din Bistrița pe d. Dr. G. Tripion cu soția, d. Dr. I. Pop cu soția, d. Dr. A. Pop cu soția, d. protopop G. Stanciu și d. Dr. P. Poruțiu. Ambele piese au fost bineșor predate. Observăm însă, că din lipsa regisiorilor, în provincie bucățele nu reușesc așa cum ar fi de dorit. Totul ce s'a făcut și până acum se atribuie zelosului învățător local T. A. Bogdan care între grele împrejurări cu cea mai mare dragoste luată pentru interesele binelui obștesc. După reprezentatie a urmat dans. — L. P.

— **† Letitia Popovici n. Todescu,** soția dlui protopop Ioan Popovici din Geoagiu-suseni, a răpansat la 4 (17) Ianuarie. Inmormântarea ei a avut loc la 19 Ianuarie n. în cimitirul gr. ort. din Geoagiu.

Trimitem întristatei familii condolențele noastre sincere.

— **Nou consul austro-ungar la București.** Baronul Jules de Bornemisza a fost numit consul al Austro-Ungariei la București.

— **Erata.** In foiletonul nostru (nr. 2. coloana a treia, sus) este a se citi: „pe cari le-am imprăștiat pricininilor și câtorva din bărbații noștri conducători.”

— **Nou avocat român.** D. Dr. Alexe Boțioc, fiul vrednicului învățător în pensie d. Augustin Boțioc, a făcut examenul de liberă practică avocațială (consura) înaintea comisiei din Târgul-Mureșului.

Trimitem noului avocat sincerile noastre urări de bine.

— **Biblioteca Academiei Române.** In anul 1911 s'au consultat 29.813 volume și broșuri tipărite de către 9491 cetitori; 4464 manuscrise, 38.755 documente; 1.153 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 2825 cetitori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 5680 volume și broșuri, 2420 numere de reviste române, 2.209 reviste străine, 35 atlase și hărți 39 stampe și portrete, 55 volume manuscrise, 2333 documente, 36 fotografii, 13 albumuri, 8772 foi volante 5 note muzicale și 1837 monede și obiecte de mazăn.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

— **Concurs.** Pentru confirmarea alor 20 locuri libere la „Masa studenților academici Dr. Aurel Mureșianu” din Cluj sunt a se înainta petițiile până în 25 Ianuarie 1912 n. la domnul rector al mesei Petru Simu, Cluj Jókai utca 6.

Petițiile au să fie însoțite de următoarele documente: a) indice sau atestat de maturitate, b) atestat despre starea materială proprie și a părinților precum și despre numărul membrilor familiei, c) declarațiune dacă au vre-un stipendiu sau nu.

Beneficiații din semestrul prim, cari au satisfăcut condițiilor vor fi preferiți. — Direcțiunea institutului „Economul”.

— **Arestarea unui pericolos escroc.** Se anunță din Roma: Poliția din Roma a arestat pe escrocul internațional Gindri care deghizat ca preot, și sub nume false, precum și sub numele monsignorului Gianito de Belmonte, a estorcat mari sume clericilor superiori. Intre cei înșelați se află chiar papa.

„Giornale d'Italia” asigură că Gindri a înșelat Vaticanul cu enorma sumă de un milion și jumătate. Escrocul a petrecut multă vreme prin Franța, Germania și Austria, unde e urmărit de poliție. Asupra lui s'au găsit mari sume de bani și bijuterii prețioase.

El a declarat că a escroat numai persoane cari dispun de mari averi, și n'a luat nici odată sume mai mici de 1000 lei.

— **Reabilitarea lui Turpin.** Celebru inventator al Melinitel, al celui mai puternic explosiv cunoscut până acuma, fiind frustat de Stat-majorul francez de roadele muncii sale, a venit din cauza aceasta în conflict cu Statul francez.

Dar, ca cel mai slab, a fost condamnat la 5 ani închisoare, pentru că a comunicat unui Stat

inamic secretul invenției sale. Dar dacă preocupății din Stat-majorul francez și-au însușit invențiunea, trebuia Turpin să se lase să moară de foame? De sigur nu. Așa a judecat și tribunalul civil de Seine, care a reabilitat pe Turpin și a condamnat la o sută de mii de franci despăgubire Statul francez. Prin sentința aceasta i-s'a adus o mică reparațiune enormelor pierderi ce a avut a suferi genialul inventator.

— **Statistica gîntei slave.** Profesorul Floriskij din Kiew a publicat nu de mult un studiu etnografic asupra popoarelor slave. Iată unele date concernând statistica acestor popoare, date scoase din acte oficiale pe anul 1911. Există așa dară:

69,500.000	roșiani (mosceli sau ruși mari);
33,100.000	ruși (ruși mici);
7,400.000	(numiți ruși albi);
5,700.000	bulgari;
9,773.000	sârbi și chorwați;
1,500.000	slavoni;
7,500.000	bohemi (cehi);
2,740.000	slovaci;
157.000	sârbi lotiși;
370.000	cașubi;
21,700.000	poloni.
159,440.000 slavi.	

Dintre aceștia 37,300.000 se țin de religiunea catolică; restul de confesiunea gr.orientală. Catolicei trag la diferite popoare și anume: 21 mil. 150.000 poloni; 7,250.000 bohemi; 2,000.000 slovaci; 3,450.000 sârbi și chorwați; 1,480.000 sloveni; 1,500.000 ruși; 345.000 cașubi; 50.000 bulgari și 15.000 sârbi lotiși.

— **Paludismul în România.** După o statistică întocmită la direcțiunea generală a serviciului sanitar, în cursul anului 1910, s'au constatat 91.064 bolnavi de paludism din cari 66.755 în comunele rurale și 24.309 în comunele urbane.

Dacă se compară aceste date cu cifrele obținute în cei doi ani din trecut, se constată că paludismul se întinde în populație. Așa în 1909 numărul bolnavilor de paludism era de 78.347, iar în 1908 de 63.739.

Din aceștia în 1910, au fost tratați în spitale rurale 3.461 și consultați acasă 53.893 iar la orașe s'au tratat în spitale 2.087 iar acasă 18.098 de bolnavi.

Numărul cazurilor mortale de paludism a fost în anul 1910 de 151 la orașe și 8 la spitale.

Se știe că încă din anul 1909, direcțiunea generală a serviciului sanitar a început o campanie sistematică pentru combaterea malariei prin metodele împahodate.

Leon Tolstol.

200

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Poate că tocmăi oamenii pe cari li întâlnise vor fi nevoiți de moarte. Și de ce se gândesc ei cu totul la alt-ceva decât la moarte?

Și deodată printr-o misterioasă asociațiune de idei, el își închipui descinderea dela Mojaisk, cărăle cu rămii, sunetele de clopot, razele oblice ale soarelui și cântecele soldaților din cavalerie.

Pierre se îndreptă spre Tatarinova. In fața uși case boierești erau echipagi, cară și o mulțime de vizavoi și de santinela.

Acolo locuia Seronissimul. Dar când se prezentă Pierre, toată lumea era afară pentru a asista la o rugăciune publică. Pierre își urmă drumul spre coline.

Când ajunse în mica stradă a satului, el zări pentru întâia oră mogicii militari cu crucele cusute pe căciuli și îmbrăcații cu haine albe. Ei rîdeau și strigau, tot lucrind din răsputeri pe un deluleț acoperit cu iarbă. Unii săpau pământul, alții duceau pământul scos, în altă parte. Doi ofițeri supraveghiau lucrările.

Văzând pe acei mojici cari se amuzau încă în noua lor viață, Pierre își aminti de cuvintele mojicului din Mojaisk, și el înțelese ce a voit să explice soldatul prin aceste cuvinte: „Vor să omoară întreg poporul”. Vederea acestor țărani bărboși cari lucrau pe câmpul de bătăie cu cizmele lor uniforme, cu gâtul lor asudat în dotul gulerilor deschise ale cămășilor lor, cari lăsa-

să se vadă clavicula sub pielea lor arsă de soare, îl impresionă așa de mult pe Pierre, încât abia atunci pricepu el solemnitatea și importanța momentului.

El se dete jos din trăsură și se urcă pe colina după care, după spusa medicului, putea îmbrățișa întreg câmpul de bătăie. Ceasurile erau unsprezece înainte de amiază. Soarele prin aierul curat, o vastă panoramă, ce se desfășura în formă de amfiteatru drept în fața sa. Sus, și la stînga acestui amfiteatru serpuia drumul cel mare spre Smolensk, care traversa un sat cu biserica albă, așezat la o distanță de cincisute metri de colină.

Era Borodino.

Cotea, în dosul satului, mîna către o punte și se urca din ea în ce mai repede spre satul Valnevo, unde se afla Napoleon.

Tot ceea ce vedea Pierre la dreapta și la stînga, era așa de nelămurit, încât nu răspundea de fel la ideea pe care și-o făcuse el despre un câmp de bătăie. Pretinzîndu-se zăreau câmpii, livezi, trupe, păduri, fum de bivnac, sate, coline, rîșoare și cu toată silința ce și-o dădea, nu putea descoperi nici o poziție în acest peisaj animat. Nici nu putea distinge măcar armata rusă de cea franceză.

„Il voi cerceta pe vre-un om competent!” gândi el. Și se adresă unui ofițer care privea statura lui colosală cu un aer curios.

— Dați-mi voie să vă întreb, care este satul acela, dreptînainte?

— Burdino, nu este așa? zise ofițerul, adresându-se unui camarad.

— Borodino, îl corectă acesta.

Ofițerul care era mulțumit că stă de vorbă cu cineva se apropiu de Pierre.

— Ai noștri sunt acolo? întrebă Bezukhow.

— Da, și acolo, ceva mai departe, sunt francezii.

— Unde, unde sunt? întrebă Pierre.

— Dar se văd foarte bine cu ochii liberi, priviți! Ofițerul arătă înspre fumul care se vedea la stînga pe malul celalalt al rîului, și chipul lui luă deodată aceea expresie serioasă și severă pe care Pierre o remarcase deja la mulți militari pe cari li întâlnise.

— A! aceștia sunt francezii. Și colo jos?

Pierre arătă colina din partea stînga, unde se vedea trupe.

— Sunt ai noștri.

— A! aceștia sunt ai noștri! Dar dincolo?...

Pierre arătă o altă colină mai departe, lângă un sat și pe virful căreia se înălța un pom. Era reduta Sevardino.

— Acolo e tot inamicul. Eri, reduta aceasta era a noastră; azi e în mâna francezilor.

— In acest caz, care este poziția noastră?

— Poziția? făcu ofițerul cu un zîmbet mulțumit. Vă pot explica aceasta în mod foarte precis, pentru-că eu am ridicat toate aceste forturi.

„Centrul nostru este aici la Borodino, și colo, vedeți unde se zăresc încă niște claie de fân, acolo este puntea. Acesta este centrul nostru. Flancul nostru drept este colo, înspre Moskova. Am înălțat acolo trei redute foarte puternice... Cât privește flancul stînga, el este mai greu de explicat. Eri, flancul nostru stînga era acolo, la Sevardino, în locul unde vedeți stejarul acela. Și acum, am strîns aripa stînga. Vedeți fumul acela? Este satul Semionowskue, și în partea cealaltă, se află colina Raievski. Dar eu nu cred că bătălia să aibă loc aici. Sunt sigur că dusmanul va trece în partea dreaptă a Moskovei. Dealtfel, ori unde ar avea loc lupta, mulți dintre noi nu vor vedea ziua de mîine.

(Va urma.)

— Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.

— Morgan cavaler al legiunii de onoare. Din Paris se anunță că guvernul a hotărât să numească pe cunoscutul arhimilionar american Pierpont Morgan — cavaler al legiunii de onoare. Prin distincția aceasta guvernul vrea să răsplătească lui Morgan simpatiile ce le-a manifestat, în repetate rânduri, pentru Franța.

— Un război turco-muntenegrean inevitabil. „Tribuna” din Roma află din Constantinopol, că cercurile Porții sunt convinse că în curând va izbucni un război între Turcia și Muntenegru deoarece Turcia nu vrea să satisfacă cererea energetică a Muntenegrului de a aranja chestiunile cu privire la delimitarea graniței dintre cele două țări.

Turcia nu vrea să audă de această chestiune și trimite trupe la graniță.

— Sporirea flotei Germane. Din Berlin se anunță: Noul proiect militar nu e terminat încă. Proiectul va fi înaintat parlamentului pe la sfârșitul lui Februarie. Proiectul marinei prevede că din cele 8 vase de război de rezervă să se înființeze a treia escadră.

Ministrul marinei cere un nou credit pentru construirea mai multor submarine. Creditul se urcă la 35—30 milioane mărci, care se va acoperi din taxele, cari se vor încasa dela moștenitorii descendenți.

— Demonstrație anti-ruteană. Ni se scrie din Cernăuți că o demonstrație națională a avut loc acolo contra baronului rutean Wasilko. Demonstrația a fost provocată de mai mulți studenți români și a fost potolită în urma intervenției unor domni profesori dela Universitate.

— Isprăvile bandelor din Macedonia. Din Salonice se anunță: O bandă bulgară a fost silită, din cauza frigului să caute adăpost în satul Bozovista districtul Castoria. Autoritățile au trimis acolo trupe. O parte din bandă a fost înconjurată într-o casă. Șeful autorității locale somând pe șeful bandei să se predea, a fost ucis cu lovituri de pumnale. Soldații au deschis focul contra Bulgarilor omorând doi din ei. Un soldat a fost rănit.

x Tot felul de bănci de școală, aranjamente complete pentru grădini de copii și săli de gimnastică, bănci brevetate pentru copii, mese de scris și garderobe cu rolete, executate în stil modern se pot cumpăra la Feivel Leopold, succesorul, Budapesta IV. Str. Ipar 4. Catalog trimite gratuit.

x La expoziția internațională de construcții de fier și mașini din Budapesta a făcut mare senzație în toate cercurile de specialitate, motorul de olei brut „Robur”, expus de fabrica de motoare Landler Odöu Budapesta, VI. Lovag u. 2. Acționarea regulată și simplitatea fără păreche a acestui motor a atras atențiunea tuturor vizitatorilor și astfel cu drept cuvânt putem afirma, că dintre toate motoarele cu olei acesta e cel mai preferabil.

La această expoziție a fost distins cu medalia din partea statului, ceace întărește afirmația noastră despre calitățile nediscutabile ale motorului.

x Înainte de inventar, scădere la pret, genti, mufuri, saculeți pentru dame, articole de piele, gucker-e, și diferite articole cu prețuri ieftine de ocazie în prăvălia lui Hegedüs Gyula Arad, Piața Andrassy Nr 15. Telefon 506.

x Activitatea vreadnică a seminarului juridic Dr. Geréb, a arată mai bine numărul studenților și candidaților pregătiți. În semestrul trecut au fost pregătiți pentru riguroase 93 de inși, pentru examenul fundamental 46 iar pentru cenzura de avocat 12 candidați. Rezultatul a fost așmător nu numai că au trecut toți la preparati de institut, dar au obținut și note excepțional de bune.

De aceea toți cei ce prepară vre-un examen la drept (fundamental, de stat, riguros ori cenzură) să se adreseze necondiționat la acest unic institut, care prepară foarte conștiințos, în schimbul unei remunerații bagatele. În toate afacerile de facultate dă lămuriri gratuite. Seminarul juridic, Dr. Geréb, Cluj Str. Farkas Nr. 5. Telefon 1053.

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte. —

4 Februarie.

Bal mascat în Brad. Damsle române din Brad invitată la balul mascat ce va avea loc la 4 Februa-

rie n. în hotelul „Coroana”. Masca e obligatorie, afară de preoți, pentru toți — până la miezul nopții.

Inceputul la orele 8 seara.

B. Costume se pot cumpăra la librăria „Minerva” din Brad.

ECONOMIE

Târg de țară în Sebeșul-săsesc. Magistratul orașenesc aduce la cunoștință că târgul de vite va avea loc, în Sebeșul-săsesc, la 26, 27 și 28 Ianuarie n., târgul de mărfuri la 29 Ianuarie.

Fabrică de bere în mâni românești, Citim în „Siebenbürgisch-Deutsches Tagblatt” din Sibiu: „Se șvonește că fabrica de bere Habermann din Sibiu va trece în altă proprietate. În cercurile bine informate se spune că afacerea e condusă de consistorul mitropolitan gr.-ort. român din Sibiu, care vrea s'o transforme într'o societate pe acții”.

Cum se știe, înainte cu 3 ani mitropolia română a cumpărat și palatul „Habermann” din Sibiu.

BIBLIOGRAFII.

A apărut:

„Ceva despre mișcarea noastră literară mai nouă în Regat”, o broșură a dlui V. Loichiță, profesor în Caransebeș.

Broșurica aceasta scrisă cu multă căldură, poate aduce un real folos tinerimei noastre care simte lipsa unei orientări în mișcarea literară ai ultimilor zece ani. Deși d. Loichiță, un poet delicat și el, e uneori prea indulgent în aprecieri, deși toate grupările literare din Regat sunt văzute numai prin prizma „Sămănătorului”, recomandăm totuși cartea deale și publicului nostru cetitor.

O scurtă privire asupra activității Societății studenților în medicină Români din Iași dela 1897—1912.

Broșură de 81 pagini pe care o recomandăm ca izvor de informație studenților noștri în medicină.

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească, anul VI. Nr. 1. Sibiu. Redacția și administrația, str. Reissenfels, 11. Redactor Dr. N. Bălan, cu interesante articole de: Dr. N. Bălan, Dr. Ghibu, Dragomir, Dr. I. Lupșă, Dr. Gh. C., etc. etc. Apare de două ori pe lună, abonamentul pe un an întreg 10 cor.

Convorbiri Literare, București Nr. 12, director S. Mehedinți. Cuprinsul: A. Naum: Jam; Priar: Vijelia (schiță); T. A. Naum: Ciclopul (Idila XI Teocrit); Gh. Bogdan-Duică: Liceul „Mihai Viteazul” (un raport); Mircea Djuvara: Câteva considerațiuni asupra naturii, spațiului și timpului; S. Mehedinți: Noua îndrumare a universității; E. Lovinescu: Criza actuală a literaturii noastre; diferite cronici, etc., etc. Abonamentul pentru Austro-Ungaria 12 cor. la an.

POȘTA REDACȚIEI.

Traian S. Arad. Măne după amiază la orele trei treci pe la Cafeneaua Vas, întreabă de vre-un redactor al nostru.

I. D. Mai încearcă și mai trimite. Versurile sună bine, ai bogăție de rime și chiar și de imagini, dar ești prea confus. Fii cât se poate de simplu și cântă numai ce ai simțit sau cugetat cu toată profunzimea puterii d-tale intelectuală.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografie, Nisina și cons.

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

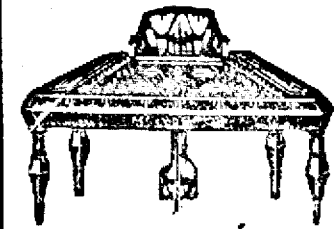
BÉKÉSCSABA—NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

ȚIMBALE

cu organism patentat de oțel, dând sunete re-sonante și foarte plăcute, se pot cânta și pe raze. — Gramofone cu plăci: r. hitec, vioare, flaut, harmo-

nici ș. a. — Numeroase distincții și medalii primite ca răsplătă. Inventatorul pe alului modern și al organismului de oțel. Catalog trimite gratis.

Mogyórossy Gyula,

kir. szab. hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71

Gafea și Tea

Extras din Catalogul lui Kotányi János:

Cafea brută:

Jamaica 1/2 Chgr.	Cor. 160
Portorico 1/2	» 190
Cuna 1/2	» 2—
lava aur	» 170

Cafea prăjită:

(In prăjitoria electrică proprie)

Calitate bună 1/2 Chgr.	Cor. 100
Calitate fină 1/2	» 220
Mixt ră toate fină (Cuba, Aur, Mocado, Mocca) 1/2 Chgr.	» 260

Tea:

Rămășițe de tea 1/2 Chgr.	Cor. 250
Tea de Congo 1/2	» 3—
Mixtu-ră pentru familie 1/2 Chgr.	» 5—
Tea imperia la foarte fină 1/2	» 6—
Tea Ceylon foarte aromati. a 1/2	» 6—
Mixtu a excelență de prăjitori pentru tea 1/2 Chgr.	» —80

Rum:

1 litru rum pentru tea de familie	Cor. 190
1 litru rum fin de Brazilia	» 340
1 sticlă 7/8 rum fin de Jamaica	» 350

Rezumitul „ARDEIU KOTÁNYI” se vinde în cutii originale.

Kotányi János,

mare comerciant de cafea și tea.
(Seghedin, Budapesta, Viena, Döbling, Berlin, Abazia) și
ARAD, József (öherceg-ut Nr. 3.
in edificiul băncii „Arad-Csanádi Takarékpénztár”.
Nr. telefonului 809.

Apotecă elegant aranjată, bine provăzută cu droguri și într-o comună bogată românească e de vândut Tot acolo se află și o fabrică de mașini de agricultură. — Adresa la administrația ziarului »Tribuna«.

Cine vrea să cumpere vite americane
„RIPARIA PORTALIS“
 pentru altoit, să se adreseze preotului Petru Pelle din Miniș (Ménés) comitatul Arad.

AVUȚ.

In cancelaria notarială din Ciuciu (Halmágycsúcs, comitatul Arad) află aplicare un **tânăr** cu praxă bună de scriitor sub condițiuni favorabile.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI
„KRISTALY”
 Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.
Spălare cu aburi.
 La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite franco.

P. Bittenbinder

colorator de mășuri, curățitor chimic de baine și spălător.

Timișoara — Temesvár.

Centra: Józsefváros, Fröbel-u. 37.
 Filiala: Gyárváros, Ró-urca 27 sz.

Curăță și colorează, chimic, orice haine de dame, domni și copii, perdele, pânzături și îmbrăcăminte de mobile. — Apoi spală și calcă orice fel de albituri, gulere și mangete. Comande din provincie se fac prompt. Costume bărb. curăț chimic cu 3 cor. Fărbuește totfelul de tort în diferite colori.

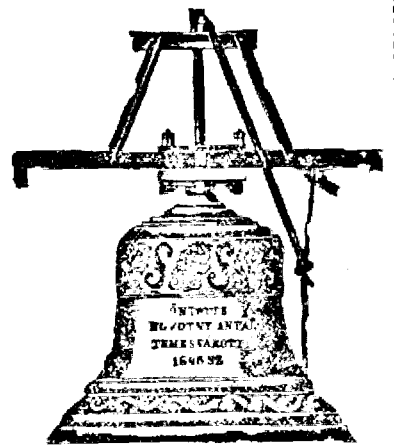

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

ANTONIU NOVOTNY, TIMIȘOARA-FABRIC.

Se recomandă spre prețuirea clopotelor noi, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate. Spălarea de clopote întreg, a monoa e or ga ranție de m i multi ani, provăzute cu ajustari de fier bătut, construite spre a le înorace în ușurată în orice parte, îndără ce clopotele sunt batute de o lămure fiind astfel scuite de crăpăre. Sunt recomandate u deos bine **CLOPOTELE GĂURITE**, de dă-sut inventate și p enitate n mai mult rânduri, ca sunt provăzute în partea superioară cu violă cu găuri ca ng ra S și au un tor ma înens v, mai adanc, mai limpede, mai plăcut și cu v nr-re mai voluminară decât cele de sistem vechiu, astfel, că un clopot patentat de 387 kg. este egal n ton cu un clopot de 461 kilograme patentat după sistem vechiu. — Se mai recomandă spre face ea scaunele de fier bătut, de sine stătătoare, spre preajus a ea clopotelor vechi cu ajust re de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-curen e ius rate trimit gratuit.

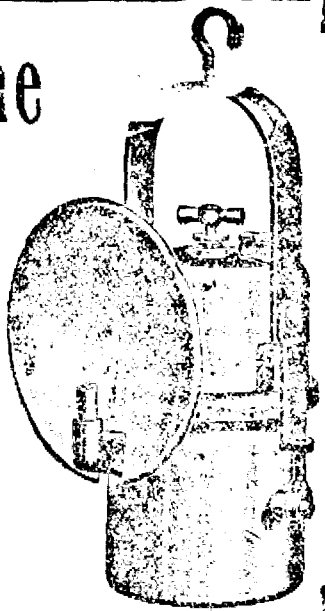

Lampe pentru mine

și tot felul de lampe cu acetylen,
 fabrichează

Bartos Zoltán

fabricant de lampe,
 Budapest, VII., Gizella-ut 55.

In fabrica de mașini a Căilor Ferate Ungare se pregătesc cele mai nouă și moderne

GARNITURI DE TREERAT

construcții de oțel cu locomobili presiune de 10 cai putere. Cele mai nouă sisteme de motoare cu benzin. Foarte ieftine locomobile cu gaz, locomotive, pluguri cu vapor, mașini jumătate stabile și compound. — Fabricațiile fabrică de mașini agricole din Losonc societate de act: Mașini de sănănt »Losonci-Drill« cii drile »Record-Drill« cu ligu a și »R cord II« patentat. Site pentru bucate sistem Kamar Garnituri pentru mori, pluguri de Reșița, grape, sape pentru stecie — Fabricațiile: International Har ester Company of Amerika Mc Cormick Deering Milwaukee, precum mașini de cules, de strâns, de cosit Grape cu dinți arcați sistem Mc Cormick. Cara pen ru aruncarea guni u ui sistem Corn King. Presse de fân și mașini universale de măcinat. — Trimite de pre toate catalog ilustrat

WALDER ARTHUR.
 ARAD, Ferenc-tér 1/b. T. lefon 87.

Fiind cumpărarea pianelor afacere de încredere,

cea mai bună garanță o dă în astfel de cazuri; renumele unei firme de o vechime de 40 de ani. Astfel zace în interesul ori cărui cumpărător, ca înainte de cumpărare să privească depozitul firmei

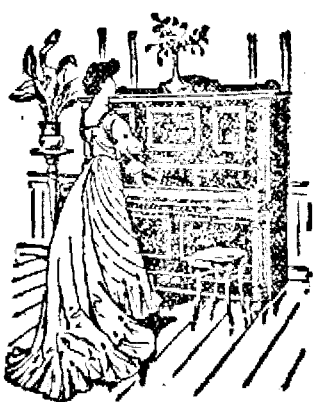
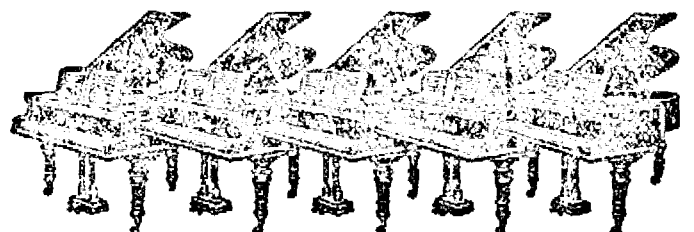
TRISKA J. Cluj — Kolozsvár,
Strada Bartha Miklós 14.

cu pianele cele mai renumite fabrici streine, cari se vând cu prețul fabricii, chiar și pe lângă plătire în rate. Singura agentură din Ardeal a pianelor »Wirth«.

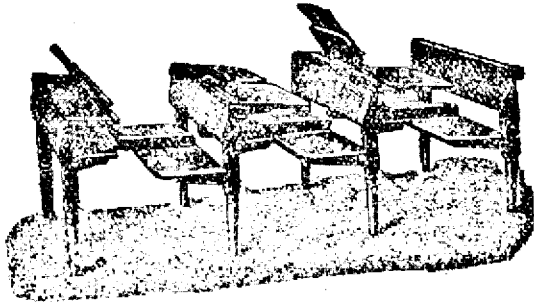
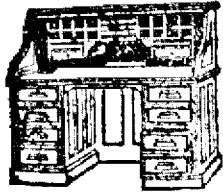
Are în depozit pian: Schiedmayer, Bösendorfer, Ehrbar, Winckmann, Förster, Stingl, Stelzhammer, Richter, Gössl. Pianele vechi se prețuiesc și se schimbă cu ale nouă, pe lângă plățirea diferenței. Elepăruiește reparaturie cele mai gingașe și acordază cu acuratețe.

10 ani garanță
 și acordare gratuită de un an.

Scrisorile de recunoștință stau la dispoziția cumpărătorilor. — Telefon 419.

Feivel Lipót utódai
Budapest, IX. Ipar-u. 4.

Fabrică de bănci
pentru școală, aran-
jamente pentru bi-
roui, accesorii de
gimnastică etc.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

societate pe acți în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de
institutele financiare (băncile) române din Transilvania
și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: Parteniu Cosma, din forul executiv al „Albinei”,
și prezidentul „Societății”.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

face totfelul de asigurări, ca asigurări contra focului
și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile.
Mai departe mijlocește: asigurări contra sargerilor,
= contra accidentelor și contra grindinei. =

Toate aceste asigurări »Banca generală de asigurare«
le face în condițiunile cele mai favorabile. — — —

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească,
precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății.
Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Personele cunoscute ca acizitori bun și cu legături
— pot fi primite oricând în serviciul societății. —

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite,
în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste
afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adeseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu—Nagyszeben. Edificiu »Albina«

Românii replantați viile cu altoi dela firma română!

„Mugurul“

Insoțire economică
Elisabetopole—Erzsébetváros
(Kis-Kökölő vm.).

Altoi de vie

calitate distinsă — pe lângă celea mai
moderate prețuri soiuri de vin de
masă viță americană cu și fără rădă-
cină, ochiuri de altoit, viță europeană
cu rădăcină.

Se află de vânzare la insoțirea economică

„Mugurul“

Elisabetopole—Erzsébetváros.

Material disponibil în al-
toi peste trei (3) milioane.

Școalele noastre n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit celea mai ușoare condiții de
plată!

La cerere preț curent și instrucțiuni gratis și franco.

Românii Trimiteți băieți la cursul practic la altoit

Mașini dinamice, motoare
de benzin, locomobile de
benzin, motoare de gaz,
instalațiuni pentru mori,
automobile de persoane,
automobile de transport.

!! Condiții favorabile !!
Catalog franco și gratuit.

Fabrica de automobile, mașini și mori,
= societate pe acții. =

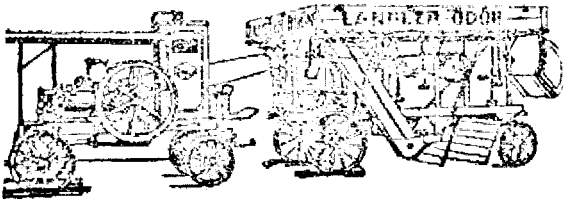
Budapesti gép-, malom- és automobilgyár r.-t.

Budapest, VI., Váci-ut 141/r

Prima confite de reușita este de a folosi material solid!

Patentată originală din Suedia.

„ROBUR” motor cu o’ei natural
 în urma multiplelor calități este
 cel mai bun dintre toate mo-
 toarele de acest fel
 având o putere de 2-300 cai (HP.)

Noutate! **Noutate!**
 Lucru neîntrecut deiefun!
 Il recomandăm poentru:
 ori-, ateliere industriale
 și la totfelul de mașini agricole.
 se la clas după fiecare HP. 1 1/2 H.
 u este supus supravegherei finanțelor!
 de și în rate! **Garantie depilnă!**
 motoare folosite se schimbă cu nouă.
 Catalog la cerere trimis gratis.

ler Ödön, Motortelepe,
 Budapest, Lovag u. 2.

vinzare de
 Vi de Viță
 ie nobilă și
 pomi altoiți.

voiește să aibă
 adină frumoasă
 ță de vie ori
 să se adreseze

la pepinaria condusă
 cerințelor științifice a lui

Miklós, Ős-Csanád,
 Torontálmegye.

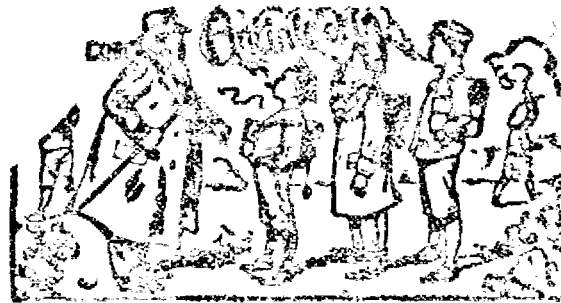
se află altoi nobili de pomi și diferite
 de viță de vie nobilitată și americană.
 dessert: meri, peri, cireși, pruni, vișini,
 ringlote și nuci. — Prenotări pentru
 și primăvară primesc ori și când.
 Catalog ilustrat trimis franco și gratuit!

In contra tusei, răgușelei și ca-
 tarului nu e nimic mai bun decât
Bomboanele Réthy.

La cumpărare să grijim cerind anume fa-
 bricatele Réthy, deoarece sunt emulțe imi-
 tații nereușite — Originalul are pe cutie
 cuvântul »RÉTHY». — O cutie 60 fileri.
 Se capătă în ori-ce prăvălie.
 Se primiți numai cele cu marca »RÉTHY».

Ce faceți băieți? — Tata ne-a
 dat voie! Căci fumăm doar tuburi veri-
 tabile Antinicotin firma „JACOBI”
 din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscrip-
 țiunea »JACOBI».

In grădina de iarnă a
„Hotelului Central”

condusă în spirit modern; — Onoratului
 Public i-se servesc mâncări și beuturi, de
 cele mai bune, cari mulțămesc ori-ce pre-
 tenții. — După teatru se capătă cină caldă.

Pentru cununii și bancheturi
 stau la dispoziție săli separate.

Zilnic taraf de țigani, de primul rang.

In cafenea se poate lua asemenea
 după reprezentațiile teatrale — cină.

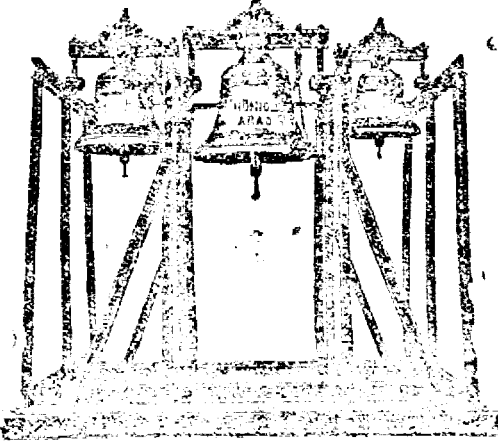
Cu distinsă stimă: **Augustin Csermák,**
 hotelier.

Friederic Höhnig

turnătorie, fabrică de
 clopote și metal, aran-
 jată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11-28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai
 favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale
 cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul
 că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiși e-
 tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20-30%
 la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer
 ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror între-
 ținere, clopotele se pot s-uti de crepat chiar și cele mai
 mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Rec-
 mandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de
 fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clop-
 telor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă
 o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna
 la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință
 se trimit gratuit și porto franco.

OH! DOAMNE

Mă 'nădușe afurisita
 de tusa!

In contra tusei, răgușelei și flegmei
 s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust
 excelent. Prețul unei cutii 1 cor. 20 fil.

O cutie de probă 50 fil.

Depozit principal la:
farmacia „NADOR” gyógytár
 Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

SĂ TRĂIASCĂ!

»Pastilele lui Egger»
 m'au vindecat îngrabă!

Se poate căpăta în Arad la farmaciile: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árnád,
 Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Máttyás, Vojtek Kálmán și la drogeriile: Nestor
 Hanzu și Vojtek és Weisz. — In Gyorok la farmacia: Masznik Dániel. — In M.-Pécska: la Adler
 Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszón: Fűredi Ede örök.

UZINĂ ASORTATĂ CU

INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc. Motoare de olei brut **SWIDERSKI**

Motoare de München ptu benzil și gaz și gaz condensa.

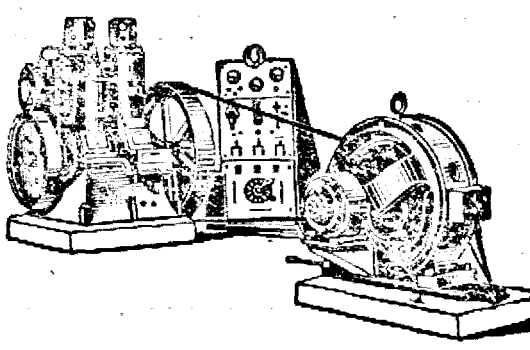
Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Auspiciile inginerilor și preliminarile de, sepe le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

sec. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice
 Budapest, VI., Gyár-u. 11/L Telefon 84-64.

„DRĂGANUL”

instituit de credit și economii, societate pe acții în Beiuș — takarék- és hitelintézet részvénytársaság Belényesen.

CONVOCARE.

Preștimateții acționari ai institutului de credit și economii „DRĂGANUL” din Beiuș sunt poftiți la a

IV-a adunare generală ordinară

care se va ține în 3 Februarie 1911 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea alor trei acționari pentru verificarea procesului verbal și de scrutinători pentru actul de alegere.
 2. Raportul direcțiunii.
 3. Raportul comitetului de supraveghere.
 4. Stabilirea bilanțului, deliberare asupra împărțirii profitului curat și absolutului direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
 5. Hotărâre asupra postulatelor, cuprinse în decisiul de sub Nr. 10271/1911 K. al tribunalului din Oradea-Mare cu privire la urcarea capitalului societar de la 200000 Cor. la 400000 Cor. și cu privire la modificarea §-lui 6 și a alienatului c., din § 33 al statutelor, primite și modificate deja în adunarea generală de an.
 6. Propunerea direcțiunii în privința înființării unei filiale.
 7. Alegerea alor 6 membri în comitetul de supraveghere.
- Beiuș, la 13 Ianuarie 1912 st. n. Direcțiunea.

Bilanțul, Co Perdere și Profit, Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere sunt afișate în localitatea institutului și le poate controla ori-cine.

MEGHÍVÓ.

A „DRĂGANUL” takarék- és hitelintézet részvényeseit tisztelettel meghívjuk intézetünk IV-ik évi rendes közgyűlésére mely Belényesen az intézet helyiségében 1912. évi február hó 3-án d. e. 10. órakor fog megtartatni.

Napirend:

1. Három részvényesnek a kijelölése a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére és netáni választás esetén a szavazatok összeszedése céljából.
 2. Az igazgatóság jelentése.
 3. A felügyelőbizottság jelentése.
 4. A mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség mikénti felosztására, az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentvénye tárgyában.
 5. A nagyváradi Kir. Törvényszék 10271/1911 K. sz. végzésében foglalt kivánalmak feletti határozat az alaptőkének 200000 koronáról 400000 koronára történt felemelése és az alapszabályok 6. §-ának valamint a 33. § c. pontjának módosítása tárgyában — a mire nézve már a múlt évi közgyűlés érdemi határozatot hozott.
 6. Az igazgatóság indítványa fiók intézet felállítása tárgyában.
 7. A felügyelőbizottságba 6 tagnak a megválasztása.
- Belényes, 1912. évi január 13 án. Az igazgatóság.

Az eredeti mérleg-, nyereség- és veszteség számla, az igazgatóság, és felügyelőbizottság jelentései az intézet helyiségében közszemlére ki vannak téve és bárki által megtekinthetők.

Debit.

Contul Bilanț. — Mérleg számla.

Credit.

65	Casa — Pénztárkészlet — — — —	13515 08	1	Capital social I. — Részvénytőke I. —	200000 —	
72	Cambii de bancă — Váltók — — — —	973686 —	2	„ „ II. — „ „ II. —	140850 —	340850 —
73	Cambii cu acop hip — Je'záogil. bizt. váltók	507549 —	39	Fondul de rezervă — Tartalékalap *) —		46823 —
18	Imprumuturi hip — Je'záogil. kölcsönök —	5925 —	48	„ „ penziune — Nyugdíjalap **) —		60 0 —
19	Obligațiuni cu cavenți — Kövénny kölcsönök	8591 —	60	Depuneri — Betétek — — — —		50460 40
28	Efecte proprii — Értékpapírok — — — —	22800 —	69	Ree-compt — Visszleszámitolás — — — —		713618 —
24	Mobilier — Felszere és — — — —	2475 —	66	Depozit — Letétek — — — —		73 5 40
	Descreri — Leírások — — — —	475 —	35	Interese transitoare — Átmeneti kamatok		25330 70
50	Realități — Ingatlanok — — — —		46 63	Dividendă neridicată — Felnemvett osztalék		198 —
	Casa inst. din Ceica — Az intézményesékháza	24000 —	40,49,71	Diverse cont. credit. — Különféle hitelezők		3888 32
	Casele inst. din Beiuș — Az intézmény házai	23558 74	38	Profit transpus — Nyereség áthozat —	565 29	
	Intrav. dela gară — A vasutmeletti beltelék	9441 26		Profit net — Tiszta nyereség — — — —	31549 55	32114 34
70-53	Cont curent — Folyó számla — — — —	80211 07				
54	Vadui — Bánatpénz — — — —	7344 65				
31,41,56, 59,67,68, 76.	Diversi debitori — Különféle adósok — — — —	2116 26				
		1680738 00				1680738 00

Debit.

Perdere și profit — Veszteség és nyereség számla.

Credit.

79	Interese de depuneri — Betét kamatok —	20194 43	38	Profit transpus — Nyereség áthozat —	565 29	
55	„ de reescompt — Visszleszámit. kamat	40903 06		Interese și proviz. — Kamatok és jutek		
45	„ la fond de rez. — Tartalékalap kamatai	1500 —	61-74	dela cambii de bancă — váltók után —	83471 97	
57	„ „ „ penz. — Nyugdíjalap „	325 63	62	cu acop. hip. — je'z. váltók után —	39388 95	
31	10 % dare după int. depunerilor — Betét-		9	dela imp. umuturi hipot. — Je'z. köl-		
	kamatadó — — — —	2019 44		csönök után — — — —	599 84	
33	Contribuțiune — Adók és illetékek — — — —	5839 34	77	dela obligaț. cu cavenți — kövénny köl-		
78	Salare p. funcț. direcț. și comit. de supr.			csönök után — — — —	743 90	
	Fizetése a tisztv., az igazg. és fe'ügy. b.	15778 35	43	dela efecte — értékpapírokól — — — —	860 —	
75	Spese curente — Üzleti költség — — — —	4355 47	58	„ cont curent — folyószámlától — — — —	1945 18	127009 84
28	Chirie — Házbér — — — —	774 —	42	Alte venite — Más jövedelmek — — — —		1410 18
44	Ma'ce de prezență — Jelenléti jegyek — — — —	234 —	80	Venitul imobilelor — Ingatlanok jövedelme		216 65
34	Descreri — Leírások — — — —	2022 80				
36	Interese după rat. din emis. II. — Az új					
	kibocsátású befiz. részvénytőke kamatai	3140 60				
38	Profit transpus — Nyereség áthozat —	565 29				
	Profit net — Tiszta nyereség — — — —	31549 55				32114 84
		129201 96				129201 96

Beiuș la 31 Decembre 1911. — Belényes, 1911. december hó 31-én.

Dr. Ioan Ciordaș m. p.
director executiv. — vezérigazgató.

Ioan Petra m. p.
comptabil. — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — IGAZGATÓSÁG:

Alexandru Gera m. p. Coriolan Ardelean m. p. Dr. Augustin Ciavici m. p. Dr. Ioan Iacob m. p. Vasiliu Papp m. p.
prezident. — elnök. George Ardelean m. p. Dr. Ioan Ciordaș m. p. Dr. Georgiu Mureșan m. p. Dr. Constantin Popovici m. p.
Vasiliu Cartișiu m. p. Gavril Cristea m. p. Dr. Coriolan Pap m. p. Sever Selagian m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Subsemnatul comitet am examinat contul-bilanț și contul-perdere și profit, și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului: — Alulirott felügyelőbizottság jelen mérleg, nyereség és veszteség számlát megvizsgáltuk és azokat helyesnek és az intézet könyveivel megegyezőnek találtuk.

Ioan Iepure m. p. Dr. Victor Fildan m. p. Miron Papp m. p. Petru E. Papp m. p. Corneliu Palladi m. p. George Papluca m. p.
prezident — elnök

Rávázut și aflat în ordine: — Megvizsgáltam és helyesnek találtam:

Ioșif Diamandi Iózsef
revizor expert al „Solidarității”, — a „Solidaritetea” könyvszakértője.

„Nădlăcana”

institut de credit și economii, societate pe acții în Nădlac.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, societate pe acții »NĂDLĂCANA«, se invită prin aceasta la

a XIV-a adunare generală ordinară

care se va ține în Nădlac Luni, în 29 Ianuarie 1912 st. n. orele 11 a. m., în localul institutului.

OBIECȚELE:

1. Alegerea notarilor, verficatorilor și a scrutinătorilor.
2. Raportul anual al direcțiunii, al comitetului de supraveghere și bilanțul anului de gestiune 1911.
3. Distribuirea profitului curat realizat conform bilanțului.
4. Alegerea a doi membri în direcțiune.
5. Alegerea comitetului de supraveghere.
6. Urcarea capitalului social.

Nădlac, la 17 Ianuarie 1912.

DIRECȚIUNEA.

Notă: Pentru folosirea dreptului de vot se cere ca acționarul să fie trecut ca proprietar al acțiunilor sale în cărțile institutului cel puțin cu 6 luni înainte de adunare și să se însinue la cassa institutului, respective să-și depună plenipotența cel mult până înaintea amezii zilei premergătoare adunării.

ACTIVA

CONTUL BILANȚ.

PASIVA

Cassa în numărar — — — — —	31471 92	Capital social	
Bon în Giro-Conto și la alte bănci — — — — —	4211 45	2000 acți à Cor. 100 — — — — —	200000 —
Cambii de bancă — — — — —	1284515 54	Fondul de rezervă al acționarilor — — — — —	52323 02
Producte — — — — —	18249 42	Fondul de penziuni — — — — —	2878 37
Avansuri pe produse — — — — —	34673 26	Depuneri spre fructificare — — — — —	725730 44
Acțiuni dela diverse bănci — — — — —	46830 —	Cambii reescontate — — — — —	425581 —
Casa proprie a institutului — — — — —	15956 31	Dividendă neridicată — — — — —	686 —
Diverse conturi debitoare — — — — —	1413 86	Contribuțiune restantă la depuneri — — — — —	1564 28
Mobiliar — — — — — 2034 13		Interese tranzitoare anticipate — — — — —	10637 92
după amortizare — — — — — 203 41	1830 72	Profit net — — — — —	20345 75
Interese tranzitoare dela cambii și avansuri pe produse — — — — —	600 30		
	1439752 78		1439752 78

DEBIT

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE.

CREDIT

Interese:		Interese dela cambii — — — — —	94527 49
pentru fond de rezervă — — — — — 2031 78		Interese de cont curent și dividende dela acții — — — — —	1375 12
pentru fond de penziuni — — — — — 138 70		Venit la realități — — — — —	915 59
pentru depuneri spre fructificare 29727 53		Venit la produse și alte proviziuni — — — — —	4536 22
pentru reescont — — — — — 24895 13	56793 14		
Spese:			
Salare — — — — —	12425 —		
Imprimare, registre, lemne, lumină etc. — — — — —	2450 51		
Porto și telefon — — — — —	524 34		
Contribuțiune:			
directă — — — — — 5639 53			
10% dare dela depuneri — — — — — 2972 74	8612 27		
Amortizare din mobiluar — — — — —	203 41		
Profit net — — — — —	20345 75		
	101354 42		101354 42

Nădlac, la 31 Decembrie 1911.

Aureliu Petroviciu m. p.
director executiv.

Aureliu St. Șuluțiu m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

Nicolau Chicin m. p.
președ. direcțiunii

Sava Raicu m. p.

Nicolae Gheran m. p.

Gligor Vidican m. p.

Nicolae Mărginean m. p.

Pavel Roșuțiu m. p.

Ioan Moldovan m. p.
revizor expert al «Solidarității».

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în deplină consonanță cu registrele institutului.

Cheorghe Maior m. p.
prezident

Demetriu Roman m. p.

Romulus Tăucean m. p.

Romul Nestor m. p.

Georgiu Petroviciu m. p.

„TIMIȘIANA”

institut de credit și economii societate pe acții în Timișoara.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »TIMIȘIANA« societate pe acții în Timișoara se convoacă și rugați a participa la a

XXVII-a adunare generală ordinară

care se va ține în 31 Ianuarie st. n. a. c. la orele 9 a. m. în localitatea institutului.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de reviziune și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de reviziune pe anul 1911.
4. Ridicarea capitalului societar.
5. Modificarea statutelor.
6. Alegerea a 3 membri în direcțiune.
7. Alegerea a 1 membru în comitetul de reviziune.
8. Eventuale propuneri ivinde în sensul §-lui 22, lit. h) statutele institutului.

Timișoara, 11 Ianuarie 1912.

Anton Mocsonyi de Foen,
președintele institutului.

Dispozițiunile statutare: **Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari înainte de deschiderea ședinței depun la casa institutului acțiunile transcrise cu cel puțin 6 luni mai înainte pe numele lor (§. 12)**

Plenipotențiarul alui acționar trebuie să fie însuși acționar al institutului. Pe minoreni îl reprezintă tutorii; pe femei, bărbații lor; pe societăți, corporații și institute le reprezintă plenipotențiarii lor, cari pot fi și reacționari (§. 13.)

Spre a înlesni participarea la adunarea generală și domnii acționari din depărtare, am rugat pe On. Direcțiunii dela »Albina« (Sibiu), »Bihorea« (Oradea-Mare), »Victoria« (Arad), »Oraviana« (Oravița), »Lucafarul« (Verșei) și »Bănatul« (Lugoj), să ia în primire acțiunile de ale institutului nostru — până 28 Ianuarie a. c., ora 12 din zi; acțiunile pentru participare la adunarea generală se pot depune și la casele filialelor noastre din Buziaș, Receaș, Ciocova, Delta Vinga, precum și la casa Expoziturii din Toracul-mic.

ACTIVA.

Contul Bilanț pe 1911.

PASSIVA

Casa	269987 51		Capital societar		1200000
Bon în Giro-Conto și la alte bănci	37598 89	307586 40	Fond general de rezervă	350000	
Cambii	3612444 25		» special »	15805 81	
Cambii cu acoperire hipotecară	3764873 05	7377317 30	» de penziune	73770 03	439575 84
Imprumut hipotecar		3435003 88	Depozite spre fructificare	5029360 75	
Conturi-curente cu acoperire		449759 52	» în cont-curent	103875 54	5133236 29
Imprumut pe amanet		2718 -	Reescont		2726799 79
Efecte		726528 75	Imprumut hipotecar cedat		2246729 26
Casa institutului centrala (sub edificare)	80862 72		Dividende neridicate		560 -
» » filiala Receaș	18000 -		Interese tranzitoare		144013 29
» » » Ciocova	60172 02		Interese după capitalul de acții din emisiunea III.		2580 67
» » » Delta	14699 97		Contribuție după interese la depozite spre fructificare		10534 44
» » » Vinga	24271 12		Diverse conturi creditoare		454756 21
Realități de vânzare	941 98	198946 81	Profit transpus din 1910	5514 07	
Mobilier	16873 37		Profit net	194588 66	200102 73
După amortizare	1873 37	15000 -			
Int. de reesc. și ipoteci cedate anticipate		41321 01			
Interese restante		2984 80			
Diverse conturi debitoare		1722 05			
		1255888 52			1255888 52

SPESE.

Contul Profit și Pierdere.

VENITE.

Interese la depozite spre fructificare	234551 13		Profit transpus din 1910		5514 07
» » reescont	130081 80		Interese dela cambii	297583 58	
» » ipoteci cedate	116726 68		» » » cu acoperire hipot.	235179 17	
» » depozite în cont-curent	2554 16	483913 83	» » » împrumuturi hipotecare	207133 17	
Contribuție după interese la depozite spre fructificare	23756 53		» » » pe amanet	245 16	
Contribuție erarială și comunală	31586 86	55343 39	» » » conturi-curente cu acoperire	23225 14	763366 22
Salare		60174 65	Venitul efectelor	29290 09	
Chirie și spese de cancelarie		24228 76	» realităților	5686 31	
Amortizare din mobilier		1873 37	» asigurărilor	230 49	35200 89
Profit transpus din 1910	5514 07		Proviziuni		21555 55
Profit net	194588 66	200102 73			
		825636 73			825636 73

Cărăbașiu m. p., director executiv.

Timișoara, la 31 Decembrie 1911.

Miculescu m. p., prim-contabil.

DIRECȚIUNEA:

Ionasiu m. p., vice-președinte. Dr. Crăciunescu m. p. Dr. Cosma m. p. Pepa m. p. Gherdan m. p. Dr. Adam m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent al bilanțului și cel al profitului și pierderilor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Dr. Sincay m. p., președinte. D. Buibaș m. p. Breban m. p. Petrovits m. p.